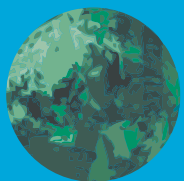

21.

storočie

magazín pre priemyselnú ekológiu

1/2017
ročník XIX

**Spotrebu „igelitiiek“
treba radikálne znížiť**

**Nový zákon
o odpadoch v praxi**

**Ochrana pred povodňami
jednou z priorít**

**Začali prípravy Stratégie environmentálnej
politiky SR do roku 2030**

EKOS

PLUS

ČISTÉ RIEŠENIA

Držiteľ certifikátu ISO 9001

ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ A CERTIFIKÁTY:

- Zapísaná pod číslom 28/2000-OPV-PO do zoznamu odborne spôsobilých osôb naposudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie podľa § 42 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z.z. (aktuálne zákon č. 24/2006) o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Podľa § 9 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 52/1995 Z.z. je oprávnenou osobou.
- Ing. Mgr. Milan Kovačič je držiteľom Osvedčenia č. 79/967/2004-6.1 o odbornej spôsobilosti na vyhotovovanie odborných posudkov vo veci ochrany ovzdušia podľa Vyhlášky č. 202/2003 Z.z.
Držiteľ certifikátu ISO 9001:2008, certifikát č. c Q – 486/14 c, certifikačný orgán: QSCert.
- Certifikovaný environmentálny audítor, certifikát aicq/sicev č. 139/2002, certifikačný orgán: CERTIQUALITY, Miláno.
- Na základe osvedčenia o akreditácii č. V-006 je spôsobilá podľa požiadaviek EN ISO 14065:2013 a nariadenia Komisie (EÚ) č. 600/2012 vykonávať overovanie správ o emisiách skleníkových plynov a správ o úrovniach činností podľa zákona č. 414/2012 Z.z. a nariadenia Komisie (EÚ) č. 601/2012 v rozsahu akreditovaných činností 1a, 1b, 3, 4, 6, 7 a 98, podľa prílohy č. 1 nariadenia Komisie (EÚ) č. 600/2012.
- Zamestnanci sú zapísaní v Registri oprávnených osôb podľa § 5 zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Môžu poskytovať odborné poradenstvo v predbežnom prerokovaní a vo veciach týkajúcich sa obsahu žiadosti o vydanie povolenia alebo žiadosti o zmenu povolenia na základe odbornej spôsobilosti, ktorú vydalo MŽP SR na základe overenia odbornej spôsobilosti podľa §2 vyhlášky MŽP SR č. 183/2013 Z.z.

Adresa redakcie:

Farského 20
P. O. Box 115
851 01 Bratislava 5

Šéfredaktorka:

Mgr. Zdenka Rabayová
mobil: **0907 459 942,**
0903 390 522

e-mail:

21storiocie@21storiocie.sk

Grafická príprava:

© 2017 CS PROFI-PUBLIC

Príprava tlače, tlač

a distribúcia:

CS PROFI-PUBLIC

Foto:

archív redakcie,
ak nie je uvedený autor

Vydáva:

ENVIRA
Farského 20, P. O. BOX 115
851 01 Bratislava 5
© 2017 ENVIRA
Autorské práva vyhradené
Reg.: MK SR č. 1860/98
ISSN 1335-874X

Poplatky za uloženie odpadov sa musia zvýšiť	4
Spolupracovať chcú aj s mimovládnyimi organizáciami	6
Prioritou je ochrana územia SR a jeho obyvateľov pred veľkou vodou	7
Svetový deň vody	10
Odhalili pamätnú tabuľu obetiam povodní	11
Zlatý biatec 2016	13
Ambiciózne opatrenia	15
Ohrozená biodiverzita	17
Nový zákon o odpadoch v praxi	19
Obchod nie je výroba	21
Súťaž o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR 2017	24
Stanovené minimálne ciele zberu prekročili o 1204 ton elektroodpadu	25
Slovensko bez „igelitiek“	28
Ani kilogram odpadu zneškodneného skládkovaním	29
Spoločnosť SLOVMAS, a. s., splnila svoje povinnosti v roku 2016	29
Viac recyklácie, menej skládkovania	32
Podpora z fondov EÚ	34
Drevovláknité a konopné izolácie sú zárukou zdravého bývania	35
ASEKOL rozšíril a skvalitnil zberovú infraštruktúru	37
Záujem je stále veľký	38
Deň Zeme opäť v znamení EKOROKU s Nestlé	41
Deti už priniesli do zberu vyše 200 kg prenosných batérií	43
Filmový festival OLOMÁNIE	46
Tých najmenších najviac lákalo smetiarske auto	48

Pri odstraňovaní starých environmentálnych záťaží
je možné využiť aj eurofondy

Poplatky za uloženie odpadov sa musia zvýšiť

Ratifikácia Parížskej dohody je najväčším úspechom
predsedníctva SR v Rade EÚ za oblasť životného prostredia

„Keď sa ľudstvo prvýkrát začalo zaoberať ekológiou, tak hlavnou myšlienkou bola ochrana prírody pred činnosťou človeka. Dnes je situácia ešte vážnejšia. Ochrana životného prostredia už je aj ochrana človeka a jeho zdravia pred činnosťou človeka,“ povedal minister životného prostredia László Sólymos na tlačovej besede. Spolu so štátnym tajomníkom MŽP SR Norbertom Kurillom na nej predstavili priority rezortu na rok 2017. „Nadviazať na úspešné predsedníctvo Slovenska v Rade EÚ za oblasť životného prostredia a podporovať projekty, ktorých

**MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

cieľom je zelenšie a čistejšie Slovensko. To je ambíciou Ministerstva životného prostredia SR na tento rok,“ dodal minister. Podotkol, že v tomto duchu sa nieslo predsedníctvo v Rade EÚ a ponesú sa i najbližšie priority slovenského envirorezortu.

Štátny tajomník N. Kurilla za najväčší úspech slovenského predsedníctva označil

ratifikáciu Parížskej dohody na národnej aj celoeurópskej úrovni. A taktiež vysoko vyzdvihol podujatia organizované v rámci bratislavského procesu, ktoré znamenajú výrazný krok na ceste k zelenej ekonomike. „Najväčšou lekciou zase pre nás bolo poznanie, že Slovensko má zastaranú environmentálnu politiku. Nielenže nereflektuje na aktuálnu situáciu, ale ani neodráža fakt, že ochrana životného prostredia nie je brzdou pre hospodársky rozvoj,“ podotkol N. Kurilla. Podľa jeho slov ministerstvo preto pripraví novú modernú environmentálnu

stratégiu, ktorú do konca roka predloží na rokovanie Vláde SR.

Odpady

Kľúčovou úlohou je zvyšovať objem vytriedeného a recyklovaného odpadu, a tým znižovať ukladanie komunálneho odpadu na skládky. Slovensko by malo v roku 2020 až 50% objemu komunálneho odpadu recyklovať. Žiaľ, v súčasnosti sa ho stále ukladá na skládky viac ako 80%. V snahe obmedziť skládkovanie MŽP SR pripravuje nový zákon o poplatkoch za uloženie odpadov, keďže Slovensko má jeden z najnižších poplatkov v Európskej únii. V súčasnosti sa pohybuje medzi 4,98 až 9,96 eur. Poplatky za skládkovanie sa preto musia zvýšiť, lebo ich nízka cena spôsobuje deformácie trhu s odpadmi. Bude to aj pre obyvateľov stimul k tomu, aby viac odpadu triedili.

Minister L. Sólmos informoval okrem iného i o tom, že MŽP SR vyhlási už o niekoľko dní verejné obstarávanie na nový informačný systém odpadového hospodárstva. Vďaka nemu budú mať štátna správa, samospráva a podnikatelia pôsobiaci v odpadovom hospodárstve, ako aj verejnosť komplexný prístup k údajom o vzniku a nakladaní s odpadom, o recyklačných a spaľovacích zariadeniach, o množstvách recyklovaných odpadov, ale aj o skládkach odpadov a zberných dvoroch.

Ovzdušie a ochrana prírody

Pokiaľ ide o priority na tento rok – MŽP SR pripraví novelu zákona o ovzduší, keďže sa do slovenskej legislatívy musia zapracovať opatrenia na zníženie emisných stropov pre oxidy dusíka (tie vznikajú najmä v doprave spaľovaním dieselových motorov), oxidy síry a amoniaku (vznikajú predovšetkým poľnohospodárskou činnosťou).

Novela zákona o obchodovaní s emisiami zase zavedie elektronické nahlasovanie správ a údajov pre tých prevádzkovateľov, ktorí sú zahrnutí do systému obchodovania s emisnými kvótami. Uvažuje sa aj nad rozšírením projektov, na ktoré poskytuje Environmentálny fond dotácie z predaja kvót na aukciách.

Hlavnou úlohou v oblasti ochrany prírody je predovšetkým zásadný posun v zonácii Tatranského národného parku (TANAP). S konkrétnym návrhom zonácie TANAP-u pracuje Štátna ochrana prírody SR, Správa Tatranského národného parku. Ku komplikovaným a časovo veľmi náročným krokom patria rokovania s vlastníkami o ná-

hrade za obhospodarovanie pozemkov.

Podpora aj z OPKŽP

Vedenie MŽP SR aj v roku 2017 bude kladť dôraz na postupné odstraňovanie environmentálnych záťaží, tzv. ekologických dlhov minulosti. V súčasnosti je v Informačnom systéme environmentálnych záťaží evidovaných 1758 lokalít, z toho potvrdených je 298. Na ich riešenie je do roku 2021 potrebných 210 miliónov eur. Slovensko môže na tento účel čerpať eurofondy vo výške 180 miliónov eur.

Na sanáciu osemnástich lokalít je už v procese verejné obstarávanie. Medzi lokality s najvyššou prioritou patrí skládka Chemických závodov Juraja Dimitrova v bratislavskej Vrakuňi, sanácia gudrónových jám v obci Predajná, ale aj Calex Zlaté Moravce, rušňové depá v Nových Zámkoch, Komárne, Štúrove, Prešove, Vrútkach a v ďalších mestách. MŽP SR bude pokračovať aj v prieskume environmentálnych záťaží na 53 lokalitách a v monitoringu ďalších.

Na zelené projekty samospráv je z Environmentálneho fondu vyčlenených 20 miliónov eur. Financie budú smerovať napríklad na budovanie verejných vodovodov, kanalizácií, čistiarní odpadových vôd či budovanie zberných dvorov s cieľom podporiť triedenie odpadov v obciach. Na zatepľovanie verejných budov, ako sú materské a základné školy, obecné úrady, kultúrne domy a domy sociálnych služieb je k dispozícii 10 miliónov eur. Ďalšie 4 milióny eur pôjdu samosprávam na likvidáciu nelegálnych skládok.

(Odbor komunikácie MŽP SR/rab)

Spolupracovať chcú aj s mimovládnyimi organizáciami

Do prípravy novej environmentálnej stratégie sa mohla zapojiť široká verejnosť

Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR) vypracuje novú Stratégiu environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, keďže súčasná má takmer štvrtstoročie a už neodráža potreby dnešnej doby. Na rokovanie vlády by mala byť predložená koncom roka. Prípravu a koordináciu prác bude mať na starosti Inštitút environmentálnej politiky (IEP) MŽP SR.

„Od roku 1993, odkedy platí súčasná stratégia, sa udiali mnohé zmeny či už v legislatíve, ale aj kvalite životného prostredia. V priebehu tejto doby boli síce prijaté mnohé čiastkové stratégie a ciele, žiadne však nie sú prierezové a nevytvárajú dlhodobé ciele environmentálnej politiky štátu,“ povedal štátny tajomník ministerstva životného prostredia Norbert Kurilla. Ďalej povedal, že dokument bude reagovať aj na nové výzvy a fenomény, ktorým sa Slovensko musí prispôbiť. Príkladom toho bola nedávna „zimná“ smogová situácia. Opatrenia

preto budú zamerané hlavne na zlepšenie kvality života a zdravia ľudí.

Nová stratégia bude obsahovať zrozumiteľnú a jasnú víziu environmentálnej politiky Slovenska tak, aby bola akceptovateľná pre odborníkov, tvorcov legislatívy aj širokú verejnosť. „Chceme nastaviť smerovanie v budúcnosti prijímaných opatrení. Takže, ak sa budú schvaľovať zákony, vykonávanie predpisov alebo sa rozhodovať o použití verejných financií, tak by to malo odrážať ciele a opatrenia v envirostratégii,“ dodal štátny tajomník.

Stratégia nebude ovplyvňovať ekonomické a hospodárske ciele ostatných sektorov, ale bude obsahovať návrhy, akým spôsobom by sa mohli zmierniť prípadne eliminovať negatívne vplyvy týchto sektorov na životné prostredie.

Na príprave stratégie bude ministerstvo aktívne spolupracovať s rezortami pôdohospodárstva, hospodárstva, dopravy

a zdravotníctva. „Keďže ide o otvorený proces, tak v žiadnom prípade nechceme vynechať ani odbornú verejnosť a mimovládne organizácie, ktoré budú súčasťou siedmich pracovných skupín,“ priblížil analytik IEP Pavol Široký.

Konečná pracovná verzia by mala byť hotová koncom júna a následne prejde povinným procesom strategického environmentálneho posudzovania. „Ten chceme ponechať dostatočne dlhý na to, aby sa k stratégii mohli vyjadriť všetci zainteresovaní,“ avizoval Pavol Široký. Na vyhodnocovaní pripomienok verejnosti budú spolupracovať s Úradom splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti. Zájemci z radov širokej verejnosti mohli zasielať do konca apríla svoje podnety a nápady prostredníctvom online formulára, ktorý sa nachádzal na stránke MŽP SR.

(tlačový odbor MŽP SR)

Pripravujú projekt protipovodňovej ochrany Banskej Bystrice

Prioritou je ochrana územia SR a jeho obyvateľov pred veľkou vodou

SVP, š.p., využije na realizáciu protipovodňových opatrení opäť aj finančnú podporu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia

Do funkcie generálneho riaditeľa Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. (SVP) bol Ing. Stanislav Gáborík menovaný v júni 2016. O tom, na aké priority sústreďí SVP svoju činnosť pod jeho vedením, ako aj o tom, či na financovanie realizácie protipovodňových opatrení využije štátny podnik opäť pomoc z eurofondov, či o ďalších otázkach súvisiacich s úlohami, ktoré musí SVP plniť, hovoríme s S. Gáboríkom v nasledujúcom rozhovore. K svojmu pôsobeniu v SVP v jeho úvode povedal:

V SVP pracujem od skončenia vysokej školy (Stavebná fakulta STU - odbor vodných stavieb). Začínal som na investičnej výstavbe, na príprave stavieb a tiež som vykonával stavebný dozor. Ostatné dva roky som bol na pozícii riaditeľa Správy povodia stredného Váhu II, na Odštepnom závode v Piešťanoch. Začínal som teda, ako sa hovorí, „od piky“. Mal som možnosť spoznať prácu i bežné problémy najnižšej organizačnej zložky podniku, ktorá realizuje každodennú starostlivosť o vodné toky. Preto som mal a mám jasnú predstavu, čo tento podnik potrebuje. V prvom rade musia mať naši pracovníci k dispozícii adekvátnu techniku. Preto sa snažíme postupne obnoviť celý vozový park. Ide najmä o nákup úžitkových a osobných automobilov. V tomto roku plánujeme nakúpiť UDS, kráčajúce bagre, ale aj osobné autá. Vzhľadom na to, že hlavnou činnosťou SVP je starostlivosť o vodné toky z pohľadu protipovodňovej ochrany, bez výkonnej techniky to jednoducho nejde.

Bude po tom už potrebnej techniky dosť?

- SVP je podnik s celoslovenskou pôsobnosťou. Staráme sa o tisíce km vodných tokov, hrádzí, vodných stavieb. Každý región má osobitosti, ktoré vyplývajú z morfológie terénu, nadmorskej výšky či charakteru vodných tokov. Každá správa povodia, teda ten najnižší stupeň v našej štruktúre, má osobitné potreby a požiadavky. Napr. v horských oblastiach sú viac

Ing. Stanislav Gáborík,
generálny riaditeľ Slovenského
vodohospodárskeho podniku, š. p. (SVP)

potrebné kráčajúce rýpadlá, pracovníci závodu Dunaj v Bratislave potrebujú korčekové bagre a ľadoborce. Celkovo je stav techniky, s ktorou pracujeme, nie veľmi dobrý. Stále máme množstvo ťažkých mechanizmov po dobe životnosti, veľa nás stojí opravy. V týchto dňoch napr. distribuujeme na jednotlivé pracoviská nové traktory. Budú slúžiť primárne na kosby území popri vodných tokoch.

SLOVENSKÝ
VODOHOSPODÁRSKY
PODNIK, š. p.

Aké ďalšie priority ste si stanovili pri nástupe do funkcie generálneho riaditeľa SVP?

- Našou hlavnou úlohou je ochrana obyvateľov a celkovo územia Slovenska pred negatívnymi následkami veľkej vody. V prvom rade sa musíme venovať starostlivosti o vodné nádrže, ktoré sú z tohto pohľadu kľúčové. Tam, kde máme možnosť vodu zachytiť a neskôr ju regulovane vypúšťať, je zvyčajne riziko povodní menšie. Máme však stále veľké resty z pohľadu realizácie nových opatrení, najmä tam, kde hrozia veľké škody. Medzi naše úlohy však patrí aj údržba vodných tokov - napr. čistenie od nánosov, kosenie porastov a pod.

Dlhodobým problémom SVP pri budovaní protipovodňových opatrení a plnení ďalších úloh je nedostatok financií.

- Naš podnik je dlhodobo finančne poddimenzovaný. V minulých rokoch boli transfery zo strany nášho zakladateľa, Ministerstva životného prostredia SR, nízke. V tomto roku sa situácia radikálne zlepšila, za čo patrí ministerstvu naša veľká vďaka.

Reálna potreba protipovodňových opatrení je však mnohonásobne vyššia, ako sú naše finančné možnosti. Preto pripravujeme veľké množstvo projektov na financovanie prostredníctvom Operačného programu Kvalita životného prostredia, kde je alokovaný dostatočný objem zdrojov určených práve na protipovodňovú ochranu. V rámci tohoto operačného programu pripravujeme nielen protipovodňové opatrenia, ale aj tzv. zelené opatrenia. Uvedomujeme si, že ide o poslednú veľkú možnosť získania finančnej podpory z eurofondov, preto sa intenzívne venujeme príprave projektov, aby sme túto možnosť financovania využili čo najefektívnejšie.

Ako celý náročný proces podávania a schvaľovania projektov napreduje?

- Technická príprava stavieb ide dobre. Na základe skúseností z minulých rokov, najmä čo sa týka negatívnych následkov povodní, vieme aké stavby a kde potrebujeme realizovať. Čo nás brzdí je majetkovo právne vysporiadanie. Ľudia, ktorí sa ve-

nujú príprave líniových stavieb vedia, že problémom býva majetkové vysporiadanie – kvôli rozdrobenosti pozemkov. Na realizáciu stavieb potrebujeme uzavrieť množstvo zmlúv s veľkým počtom vlastníkov. Tento proces má svoje zákonné parametre a lehoty. To nás brzdi. Stávalo sa nám to aj v minulosti: pripravili sme projekt, našli sa aj zdroje na financovanie a pre nesúhlas niektorých vlastníkov sa celý proces neúmerne natiahol.

Ktorú zo stavieb, pripravovaných v rámci spomínaného Operačného programu, by ste vyzdvihli?

- Tých stavieb je samozrejme veľa. Za všetky by som spomenul protipovodňovú ochranu Banskej Bystrice. V tomto prípade ide o posledné krajské mesto, ktoré nie je ochránené pred veľkou vodou. Obyvatelia si možno pamätajú povodeň, ktorá Banskú Bystricu postihla v roku 1974. Pripravujeme projekt, ktorý bude podobný ako sme v roku 2010 realizovali v Bratislave. Vybudujeme podzemné tesniace steny, ktoré budú ukončené na brehu múrikmi. Na ne sa v prípade veľkého prietoku budú osádzať mobilné hradenia. Tento koncept skvele zafungoval v Bratislave, kde počas mimoriadne vysokých prietokov Dunaja v roku 2013 voda bezpečne pretiekla a nenapáchala žiadne škody. Pevne veríme, že podobnú ochranu poskytneme aj obyvateľom Banskej Bystrice a projekt za viac ako 30 miliónov eur bude čoskoro realitou.

(rab)

Zábery z povodne v Komárne v roku 2013

Svetový deň vody

Povrch našej planéty pokrýva zo 71% voda. Z celkového jej množstva je však len 0,6% vody pitnej. Zásoby pitnej vody neustále klesajú a počet obyvateľov modrej planéty neustále narastá. Na tento závažný problém poukázala

už konferencia OSN o životnom prostredí a rozvoji v Rio de Janeiro v roku 1992, kedy vznikla aj myšlienka ustanoviť Svetový deň vody. Následne Valné zhromaždenie OSN vyhlásilo 22. marec za Svetový deň vody. Odvtedy si každoročne celý svet v tento deň pripomína význam

vody pre život a zdravie človeka, pre produkciu potravín, zachovanie ekosystémov, ako aj jej nenahraditeľnosť pre celkový ekonomický a sociálny rozvoj spoločnosti.

Až 1,8 miliardy ľudí používa kontaminovanú vodu

Tohtoročnou témou Svetového dňa vody boli odpadové vody, ktoré sú výsledkom ľudských aktivít. Až 80 percent týchto odpadových vôd prúdi späť do prírody bez akejkoľvek úpravy. Ich spracovanie, úprava a ďalšie využitie sa preto musia stať neoddeliteľnou súčasťou ďalšieho hospodárskeho a environmentálneho rozvoja.

Podľa odhadov budú v roku 2050 až takmer dve tretiny celkovej svetovej populácie žiť mestách. Väčšina miest - najmä v rozvojových krajinách, nemá vybudovanú kvalitnú kanalizačnú sieť. Veľkým problémom v nich je znečistenie podzemných a povr-

chových vôd z poľnohospodárskeho využitia a neupravených alebo nedostatočne čistených odpadových vôd.

V súčasnosti až 1,8 miliardy ľudí používa vodu, ktorá je kontaminovaná znečistením. Tým sa výrazne zvyšuje riziko ohrozenia nákazy infekčnými chorobami. Recyklovanie odpadovej vody a jej využívanie môže pomôcť riešiť ďalšie výzvy, vrátane výroby potravín a priemyselného rozvoja.

Na Slovensku je stále veľa obydľ s domovými žumpami, z ktorých je ich obsah vypúšťaný trativodmi do cestných rigolov a obecných potokov, čím sa výrazne znehodnocuje

životné prostredie. Na Slovensku preto pokračuje trend budovania čistiarní odpadových vôd a kanalizácií. Na verejnú kanalizáciu bolo v roku 2015 napojených zhruba 66 percent obyvateľov Slovenska. Dobrým signálom je, že objem vypúšťaných odpadových vôd postupne klesá. „V roku 2015 sa produkcia odpadových vôd znížila o vyše 43 percent oproti roku 2000. Taktiež kvalita pitnej vody na Slovensku dlhodobo vykazuje vysokú úroveň, až 99,7 percent. Počet obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov v roku 2015 dosiahol 88,3 percent,“ povedal minister životného prostredia László Sólymos.

Aktivity envirorezortu pri príležitosti Svetového dňa vody 2017

MŽP SR opäť predstavilo na výstave CONECO – RACIOENERGIA – VODA činnosť rezortu a jeho organizácií. Veľtrh v bratislavskej Inchebe sa začal 22. marca, symbolicky práve na Svetový deň vody. Informačný stánok envirorezortu ponúkol návštevníkom aktuálne informácie o trendoch vo vodnom hospodárstve, o ochrane pred povodňami, o zosuvoch pôdy, či o predpovediach počasia a monitorovaní výskytu škodlivín v ovzduší. Pripravené boli aj najnovšie informácie o Operačnom programe Kvalita životného prostredia, o projektoch LIFE a nechýbali ani názorné ukážky práce vodohospodárov, geológov a meteorológov.

Pri príležitosti Svetového dňa vody otvoril verejnosti svoje brány aj Slovenský hydrometeorologický ústav v Bratislave, vrátane jeho regionálnych pracovísk v Banskej Bystrici, Košiciach, Žiline a Poprade – Gánovciach. Odborníci na hydrológiu, meteorológiu a klimatológiu odpovedali návštevníkom na otázky súvisiace s kvalitou vody a ovzdušia.

(Odbor komunikácie MŽP SR)

Odhalili pamätnú tabuľu obetiam povodní

Voda – životodárna tekutina, ale aj nebezpečný živel

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. (SVP) si Svetový deň vody pripomenul odhalením pamätnej tabule obetiam povodní v Bratislave. Dunaj, najväčšia rieka pretekajúca územím Slovenska a jeho hlavným mestom – Bratislavou, počas posledných storočí spôsobila mnohokrát povodne, ktoré si vybrali aj obeť na životoch a spôsobili značné škody na majetku mesta a jeho obyvateľov.

Slávnostné odhalenie tabule obetiam povodní sa uskutočnilo v Bratislave za prítomnosti štátneho tajomníka MŽP SR Norberta Kurilla, predstaviteľov SVP, hlavného mesta Bratislavy a ďalších hostí. Pamätník má omnoho väčší význam. Nepripomína len ľudí, ktorí zahynuli. Mal by pripomínať, že boj proti povodňam nestojí len na priehradách a budovaní protipovodňových opatrení. „Každý z nás sa svojím správaním a postojmi k životnému prostrediu môže stať pomyselnou hrádzou proti budúcim

katastrofám, ktoré budú spôsobovať klimatické zmeny," povedal okrem iného vo svojom príhovore N. Kurilla. Zástupcovia SVP zdôraznili aj význam protipovodňovej ochrany Bratislavy. Realizoval ju SVP ako správca vodných tokov v rokoch 2006 až 2009 a už v roku 2013, počas historicky najvyšších prietokov na Dunaji, sa ukázala funkčnosť zrealizovaných opatrení a Bratislava neutrpela vážnejšie škody.

História povodní v Bratislave

Prvými údajmi o veľkých povodniach na našom území v dávnej minulosti sú len znaky napr. kulminačných hladín na zachovaných budovách a zmienky v archívnych dokumentoch. Najstaršie stopy o povodniach na našom najväčšom toku – Dunaji – sú z roku 1012, neskôr z rokov 1210, 1344, 1466 a 1499, o ktorých sa možno domnievať, že dosiahli parametre povodní z rokov 1899 a 1954 (o nich už existujú informácie, lebo pravidelné merania vodných stavov sa začali robiť na sklonku 19.storočia).

Za ostatných 500 rokov bolo na Dunaji historicky zaznamenaných asi 100 ničivých povodní. Za najväčšiu povodeň sa považuje povodeň z augusta 1501. Spôsobili ju abnormálne zrážky v celom povodí horného Dunaja. V Bratislave bola pravdepodobne najväčšia povodeň v roku 1516. Označenie výšky kulminačnej hladiny na pilieri Vydrickej brány je zároveň najstaršou zachovanou povodňovou značkou na území Slovenska. Najznámejšia povodeň v 18. storočí bola na začiatku novembra 1787, označovaná aj ako „dušičková povodeň“. Po povodni z roku 1501 sa považuje na Dunaji na druhú najväčšiu.

Celé 19. storočie bolo poznamenané ťažkými povodňami, ktoré vznikajú rapidným lokálnym vzdušným vzdušným bariérou nahromadeného ľadu v koryte toku. Osudnou pre Bratislavu bola tá z 5.2.1850. Vyžiadala si 6 obetí na ľudských životoch. Jedna zo zachovaných povodňových značiek na rohu Laurinskej a Uršulin-

skej ulice v historickom centre mesta na nachádza 182 cm nad úrovňou chodníka, čo znamená, 1123 cm na vodočte Bratislava (pre porovnanie je to o 132 cm viac ako pri kulminácii povodne v auguste 2002). Povo-

deň spôsobila obrovské škody, pretrhala hrádze a skôr, ako ich stihli opraviť, ďalšia povodeň o tri roky neskôr, spustošila Žitný ostrov.

Búrľivá voda so sebou odnášala v priebehu 20. storočia viackrát všetko, čo jej prišlo do cesty. Jednou z najdesivejších záplav bola ťažká povodeň v roku 1947. Marcové topenie ľadov spojené s príchodom jari, považovali ľudia za nebezpečné od nepamäti a svoju stopu zanechalo aj na brehoch Dunaja. V roku 1947 povodeň zatopila starú Petržalku a obyvatelia museli byť evakuovaní.

V novodobej histórii boli najväčšie povodne v roku 1954 a 2002. Tú druhú si ešte dobre pamätáme. V marci 2002 sa na Dunaji vyskytla z hydrologického hľadiska významná povodňová situácia, ktorá bola spôsobená rýchlym topením snehu a výdatnými zrážkami v nemeckom a rakúskom povodí Dunaja. V Devíne kulminoval Dunaj 24.marca 2002 pri hladine 829 cm a prietoku 8644 m³/s.

Intenzívne zrážky začiatkom augusta 2002 na území Nemecka, Rakúska dramaticky ovplyvnili hladinu Dunaja aj na území Slovenska. Podľa prvých prognóz hrozilo zaplavenie intravilánu Bratislavy, no transformáciou povodňovej vlny ešte nad našim územím, včasným odborným vykonaním protipovodňových zabezpečovacích prác a dobrou manipuláciou na sústave vodných diel Gabčíkovo, bol prietok udržaný v medzi hrádzových priestorov. Kulminácia Dunaja nastala na Devíne 16.augusta o 02:00 hod. pri hladine 945 cm a prietoku 10 500 m³/s. V Bratislave nastala kulminácia v ten istý deň o 4:00 hod. pri hladine 991 cm a prietoku 10 370m³/s. Vysoká hladina Dunaja spôsobila aj spätné vzdušenie na dolnom úseku rieky Morava, kde došlo k čistočnému zaplaveniu miestnych častí obcí Devínska Nová Ves a Devín.

(rab/do)

Zlatý biatec 2016

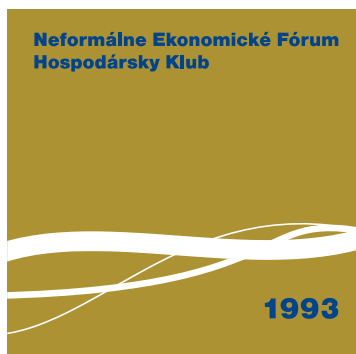
Prestížne ocenenia získali aj ľudia, ktorí prispievajú k ochrane životného prostredia

Nový laureát Mierovej ceny zo Slovenska 2015 za rok 2017 R. Biermann v spoločnosti prvých gratulantov. Zľava J. Gabriel, T. Mikuš, genmjr. S. Nađovič a P. Kasalovský.

V polovici marca sa v Pálffyho paláci v Bratislave uskutočnilo 112 riadne zhromaždenie združenia Hospodársky klub NEF, na ktorom vyhlásili aj laureátov Zlatého biatca za rok 2016. Pripomeňme, že prvý Zlatý biatec za rok 1993 si prevzal prezident SR Michal Kováč. Prvým zahraničným laureátom sa stal zakladateľ a prezident WEF prof. Klaus Schwab. Od prvého ročníka bolo takto poctených 251 osobností – 65 zahraničných a 191 domácich laureátov.

Okrem udelenia týchto prestížnych ocenení na podujatí vyhlásili aj laureátov Mierovej ceny zo SR 2015 za rok 2017 a víťazov už tradičných ankiet – Svetová osobnosť mieru a bezpečnosti, Best bank či Najsympatickejšia osobnosť slovenskej politiky.

Zahraničným laureátom Zlatého biatca sa stal francúzsky veterán, spisovateľ a podnikateľ Jacques Hogard – za dvadsaťšesť rokov služby v Cudzineckej légii a za jeho knihy z misii v Rwande a v Kosove.

Z domácich osobností získal ocenenie Zlatý biatec prof. Mgr. Milan Kováč, PhD. za organizovanie a riadenie mayologických výskumov a za ojedinelé objavy na území Mexika a Quatemaly. Druhým oceneným bol

Vpravo prof. M. Kováč, vedľa neho francúzsky veterán, spisovateľ a podnikateľ J. Hogard.

politológ a konateľ POLIS Ján Baránek a treťou spoločnosť Hibrand Industries, s.r.o., Bratislava za realizáciu patentových produktov, ktoré minimalizujú negatívne účinky ožarovania procese liečby a vôbec na celkové zdravie onkologických pacientov.

Päťicu ocenených doplnili manažéri dvoch spoločností, ktoré svojou činnosťou prispievajú k riešeniu environmentálnych problémov a k využívaniu odpadov ako druhotnej suroviny. Zlatý biatec konkrétne

Prof. Š. Kassay (od chrbta), v centre P. Kasalovský a vedľa neho prof. J. Breza diskutujú.

získal generálny riaditeľ AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o., Bratislava a prezident APOH RNDr. Peter Krasnec, PhD, MBA za výsledky manažérskej činnosti v odpadovom hospodárstve a za príspevok k jeho konsolidácii a k riešeniu problémov životného prostredia. Ďalším oceneným bol Ing. Gregor Gábel, konateľ spoločnosti Vetropack SR a ČR za 22-ročnú podnikateľskú a manažérsku úspešnosť.

(rab)

Laureát Zlatého biatca 2016 RNDr. P. Krasnec, PhD, MBA.

Spoločnosť AVE SK odpadové hospodárstvo s.r.o. pôsobí na území Slovenskej republiky od roku 2006. Na trhu služieb v odpadovom hospodárstve a nakladaní s odpadom sa zaoberáme predovšetkým zneškodňovaním a zhodnocovaním odpadu pre komunálnu sféru, priemyselné podniky a živnostníkov, sanáciami starých ekologických záťaží a výrobkami z recyklovaných pneumatík.

Medzi činnosti spoločnosti AVE SK patrí:

- Zvoz a zneškodnenie zmesového komunálneho odpadu
- Zber, dotriedenie a zhodnotenie separovaných zložiek odpadu
- Spracovanie druhotných surovín
- Zber, zvoz a zneškodnenie nebezpečného odpadu
- Sanácia starých ekologických záťaží
- Letná a zimná údržba komunikácií a chodníkov
- Čistenie a údržba verejných priestranstiev
- Prenájom a predaj nádob, kontajnerov, lisovacích zariadení a ďalšej techniky
- Kontajnerová doprava
- Výroba gumového granulátu a gumových lisovaných výrobkov
- Komplexné odpadové hospodárstvo
- Legislatívny servis v odpadovom hospodárstve

AVE holding

Skupina AVE patrí medzi vedúce spoločnosti zaoberajúce sa nakladaním s odpadom v centrálnej a východnej Európe. Okrem Slovenskej republiky pôsobí AVE aj v Českej republike, v Rumunsku a na Ukrajine.

AVE holding je súčasťou EP INDUSTRIES, ktorá patrí medzi najvýznamnejšie priemyselné zoskupenia v Českej republike. Zahŕňa množstvo podnikov, ktoré pôsobia okrem odpadového hospodárstva aj v segmentoch energetického strojárstva, dopravnej infraštruktúry a automobilového priemyslu.

Ing. Gregor Gábel

Spoločnosť Vetropack Nemšová, s.r.o., je jediným výrobcom sklenených obalov na Slovensku. Na ich výrobu využíva aj sklené črepy, lebo recykláciou skla je možné ušetriť až 25% energie oproti jeho výrobe z primárnych zdrojov. Za ostatné roky spoločnosť investovala značné finančné prostriedky do modernizácie, čím dosiahla jednak zvýšenie kvality a výkonnosti celého procesu recyklácie a zároveň k zníženiu emisného zaťaženia ovzdušia. Recykláciou jednej vínovej fľaše sa môže ušetriť až 400 Wh elektrickej energie (100 W žiarovka svietiaci cca 4 hodiny.)

Cieľom je podporiť inovácie a modernizáciu v priemysle a energetike

Ambiciózne opatrenia

EP schválil zníženie počtu emisných kreditov a podporu nízkouhlíkovým inováciám

Európsky parlament v polovici februára vytýčil svoju pozíciu pred rokovaniami s Radou EÚ o novej legislatíve, ktorá by mala oživením systému obchodovania s emisiami (ETS) znížiť emisie skleníkových plynov a zosúladiť tak klimatickú politiku Únie s cieľmi Parížskej dohody. Poslanci presadzovali zníženie počtu uhlíkových kreditov (emisných povolení) o 2,2% každý rok a zdvojnásobenie kapacity trhovej stabilizačnej rezervy (MSR) na rok 2019, ktorá by mala absorbovať prebytok uhlíkových kvót na trhu.

„Dnešné hlasovanie predstavuje významný krok smerom k naplneniu našich ambiciózných klimatických cieľov,“ uviedol spravodajca Ian Duncan (ECR, UK). „Parlament odhlasoval ambiciózne opatrenia na naplnenie našich záväzkov z parížskej dohody. Európskej rade sme vyslali jasnú správu, že to s bojom za zastavenie globálneho otepľovania myslíme vážne,“ dodal.

Plénum podporilo mandát spravodajcu a tieňových spravodajcov EP na rokovania s maltským predsedom o konečnom

znení novej smernice pomerom hlasov 379 (za): 263 (proti): 57 (zdržalo sa hlasovania).

Rýchlejšie znížovanie počtu emisných povolení

Parlament za účelom zníženia uhlíkových emisií podporil návrh Európskej komisie zvýšiť takzvaný lineárny redukčný koeficient (LRF), teda každoročné zníženie obchodovaných uhlíkových kreditov, a to z aktuálnej úrovne 1,74% na 2,2% od roku 2021. Poslanci

zároveň presadzujú, aby v prípade potreby bolo možné zvýšiť LRF až na úroveň 2,4%, avšak najskôr od roku 2024.

Parlament tiež požaduje zdvojnásobenie kapacity trhovej stabilizačnej rezervy (MSR), ktoré by z trhu malo odstrániť nadbytočné emisné povolenia. V momente aktivácie by MSR každoročne - počas prvých štyroch rokov - absorbovala až 24% nadbytočných kreditov. Poslanci zároveň k 1. januáru 2021 žiadajú odstrániť 800 miliónov emisných povolení z MSR.

Využitie prostriedkov z predaja kreditov na modernizáciu a transformáciu

Prostriedky získané dražbou emisných povolení by mali byť využité pri financovaní

niekoľkých fondov. Modernizačný fond by mal pomáhať pri vylepšovaní energetických systémov v členských štátoch s nižšími príjmami. Inovačný fond by mal poskytovať finančnú podporu projektom zameraným na obnoviteľnú energiu, zachytávanie a ukladanie uhlíka a nízkouhlíkové inovácie.

Poslanci tiež navrhujú zriadenie fondu na spravodlivú transformáciu, ktorý by využíval príjmy z predaja emisných povolení na podporu získavania nových zručností a presúvania pracovníkov postihnutých dekarbonizáciou ekonomiky.

Letecká a lodná doprava

Sektor leteckej dopravy by mal v porovnaní s obdobím 2014 - 2016 dostať podľa poslancov k dispozícii o 10% menej kreditov, aby bolo jeho úsilie o zníženie množstva emisií porovnateľné s ostatnými sektormi. Príjmy z predaja emisných povolení v leteckej doprave by mali byť využité na podporu klimatických opatrení v EÚ a v tretích krajinách.

Kým sa nevytvorí porovnateľný systém fungujúci v rámci Medzinárodnej námornej organizácie (IMO), emisie oxidu uhličitého v prístavoch EÚ a počas plavby do a z prístavov v EÚ by mali byť súčasťou systému ETS, uvádza schválený text. Poslanci navrhli zriadenie námorného klimatického fondu zameraného na kompenzáciu námorných emisií, zlepšenie energetickej účinnosti a uľahčenie investícií do inovatívnych technológií na zníženie emisií CO₂ v sektore námornej dopravy.

Ďalší postup

Poslanci mohli na základe spomínaného dnešného hlasovania začať rokovania s maltským predsedníctvom v Rade (ministrov) EÚ so zámerom dosiahnuť dohodu na novej legislatíve. Kompromisné znenie novej smernice, na ktorom sa musia zhodnúť obe zákonodarné inštitúcie EÚ, sa následne vráti na pôdu Parlamentu a Rady na konečné hlasovanie.

Reakcie slovenských poslancov

„Ide o vhodný rámec na diskusiu ako dosiahnuť ciele Parížskej klimatickej dohody. Domnievam sa však, že všetky dopady ešte nemáme spočítané. Rizikom je možná strata pracovných miest, osobitne v oceliarskom priemysle. V prípade Slovenska je to spoločnosť, ktorá zamestnáva tisíce ľudí a má strategický význam pre celý región,“ uviedol poslanec Branislav Škripek (ECR, SK).

„Naším cieľom je obnovenie európskej priemyselnej výroby, preto musí každé znížovanie objemu emisií ísť ruka v ruke s modernizáciou technológií. Touto legislatívou začíname plniť závery Parížskej klimatickej dohody,“ uviedol poslanec Ivan Štefanec (EPP, SK).

Súvislosti

Komisia predložila legislatívny návrh na realizáciu IV. fázy ETS dňa 15. júla 2015. Smernica by mala pomôcť dosiahnuť zníženie emisií skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 40% a zároveň ochrániť európsky priemysel pred rizikom úniku uhlíka, teda presunom časti znečisťovateľov do tretích krajín s voľnejšími emisnými limitmi, ktorí by svoje produkty následne dovážali na územie EÚ. Nová právna úprava by tiež mala podporiť inovácie a modernizáciu v európskych odvetviach priemyslu a energetiky v dekade 2020 - 2030.

Ohrozená biodiverzita

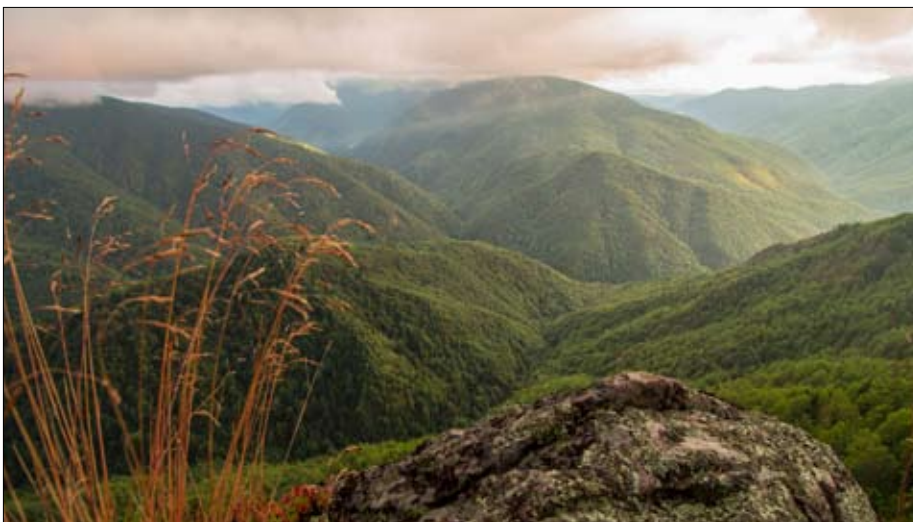
Máme najlepšie zákony a strácame vzácne druhy!

Podľa najnovšej správy WWF je viac ako polovica európskych vzácných prírodných lokalít chránená iba tzv. „na papieri“. Zákony sú nedostatočne implementované a jednotlivé členské štáty výrazne meškajú v zavádzaní európskej legislatívy do praxe. WWF zdôrazňuje, že pokiaľ sú pravidlá v chránených územiach dobre nastavené, dokážu nielen chrániť ohrozenú prírodu, ale zároveň napomáhať v rozvoji miestnej ekonomiky a zvyšovania zamestnanosti.

Európska komisia nedávno potvrdila, že súčasne platné zákony EÚ v ochrane prírody sú najlepšou legislatívou v histórii. Zároveň však priznala problémy s ich fungovaním v praxi a kladie si za cieľ ho zlepšiť. Nová správa WWF ponúka prehľad hlavných problémov a navrhuje riešenia, ktoré môžu pomôcť napraviť súčasný stav. WWF navrhuje napríklad zvýšiť počet chránených morských lokalít, poukazuje na akútnu potrebu vypracovať plány starostlivosti pre jednotlivé chránené lokality, zvýšiť investície do území, skvalitniť monitoring a vo všeobecnosti posilniť kontrolu vykonávania povinností vyplývajúcich zo zákona.

„V Európe máme najlepšie zákony v ochrane prírody na svete a napriek tomu denne prichádzame o vzácne druhy a biotopy z dôvodu rôznych devastáčnych činností v územiach. Ochrana „na papieri“ nemá význam, ak skutočná ochrana v praxi nefunguje, nie sú nastavené konkrétne opatrenia a chýba financovanie. Na Slovensku podobne ako v ďalších krajinách zaostávame s plánmi starostlivosti a nie je doriešené ani financovanie. Tento stav necháva vlastníkov, ochranárov aj investorov v neistote. Nová správa WWF ponúka Európskej komisii a členským štátom riešenia, ktoré vedú nielen k ochrane, ale i k zodpovednému využívaniu našich prírodných zdrojov,“ povedala Miroslava Plassmann, riaditeľka WWF Slovensko.

Ako sa uvádza v správe, európske unikátne prírodné lokality, akými sú mokrade, rieky, horské a morské oblasti sú ohrozené. Členské krajiny zápasia s medzerami v zákonoch, nevhodným posudzovaním vplyvov plánovaných činností na životné prostredie, či chýbajúcimi plánmi starostlivosti o chránené územia. Tieto nedostatky potom

otvárajú dvere projektom, ktoré spôsobujú vážne poškodenia vzácných prírodných území. Príkladom je napríklad zasahovanie do koryta rieky z dôvodu zvýšenia splavnosti, ktoré spôsobuje vysychanie vzácných mokradí Doňana v Španielsku, rozvoj lyžiarskych stredísk ohrozujúcich Národný park Pirin, lokalitu UNESCO v Bulharsku, ilegálne vodohospodárske plány, ktoré sú hrozbou pre pohorie Tarcu v Rumunsku a masová turistika, ktorá poškodzuje pláže v Grécku, kde sa liahnu mláďatá karety obyčajnej.

Na druhej strane správa uvádza návrhy a riešia, ktoré sa zaviedli a osvedčili v niektorých chránených lokalitách Európy a majú pozitívny vplyv na divokú zver, miestne komunity aj lokálne ekonomiky.

Helena Čárska, WWF Slovensko

WWF je jednou z najväčších celosvetovo rešpektovaných nezávislých organizácií ochrany prírody. Vo svete má 5 miliónov podporovateľov a aktívne zastúpenie vo viac ako 100 krajinách. Snahou WWF je prispievať k zastaveniu poškodzovania prírodného prostredia Zeme a podieľať sa na vytváraní prostredia, kde ľudia žijú v harmónii s prírodou. Aktivity realizované vo viac ako 150 krajinách na 6 kontinentoch sú zamerané na ochranu biologickej rozmanitosti Zeme, ohrozených druhov rastlín a živočíchov, lesov, vôd, morí a oceánov, podporu využívania obnoviteľných zdrojov, znižovania znečistenia a nehospodárnej spotreby.

Triedenie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov sa rozbieha veľmi pomaly

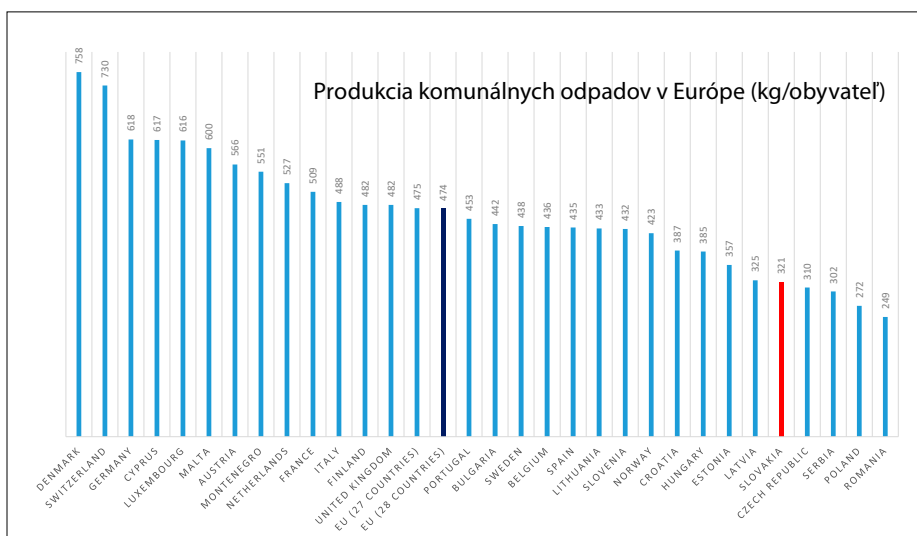
Nový zákon o odpadoch v praxi

Návrhy tzv. odpadového balíčka obsahujú ambiciózne ciele

- V polovici februára sa v Žiline uskutočnila ďalšia zo série konferencií e+ s názvom Nový zákon o odpadoch v praxi. Konferenciu organizovala opäť spoločnosť EKOS PLUS pod záštitou MŽP SR, v spolupráci s klubom krajských miest K8 a spoločnosťou Poradca podnikateľa, povedal nám Martin Kovačič, konateľ spoločnosti EKOS PLUS, s. r. o. Na podujatí sa zúčastnilo vyše 220 účastníkov - predstavitelia MŽP SR, zástupcovia štátnej správy, miest a obcí, či firiem, ktoré pôsobia v oblasti odpadového hospodárstva. „Vysoký podiel účastníkov z okresných úradov životného prostredia nás potešil a zároveň signalizoval, že o zákone potrebujú viac informácií,“ podotkol M. Kovačič.

Program podujatia bol postavený tak, aby sa na jednej strane zhodnotilo, ako sa po roku darí plniť ciele stanovené v novej právnej norme a na druhej strane, aby sa poukázalo na problémy súvisiace s aplikáciou zákona o odpadoch v praxi.

Na Slovensku sa v roku 2015 celkovo vyprodukovalo 10 563 398 ton odpadov. Z toho komunálny odpad tvoril 1 888 456 ton. V priemere teda jeden obyvateľ vyprodukoval ročne takmer 321 kg. Na skládky však stále smeruje okolo 80% produkovaného komunálneho odpadu. Z prednášky vedúcej Odboru odpadového hospodárstva MŽP SR - Eleonóry Šuplatovej vyplynulo, že cieľom do roku 2020 je recyklovať až 50% komunálneho objemu. Jeho dosiahnutie nebude jednoduché. Treba sfunkčniť systém odpadového hospodárstva, výrazne znížiť objem biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (BRKO). Tie tvoria 30 až 40% z komunálneho odpadu, ale ich triedenie sa rozbieha len veľmi pomaly. Podľa nového zákona o odpadoch povinnosť zaviesť triedený zber BRKO majú obce, ale stále celý proces brzdí nedostatok inštruktúra a nedostatok finančných zdrojov.

jov. Ak má do roku 2020 Slovensko znížiť objem BRKO ukladaného na skládky na úroveň 35% z množstva BRKO vzniknutého v roku 1995, je nevyhnutné venovať otázke BRKO zvýšenú pozornosť.

K dosiahnutiu neľahkých cieľov v oblasti BRKO, ale aj pri zvyšovaní recyklácie vytriedených zložiek komunálneho odpadu má prispieť aj nový zákon o poplatkoch. Podľa slov E. Šuplatovej Slovensko má z krajín EÚ jeden z najnižších poplatkov za uloženie odpadu na skládky a úloha progresívne zvyšovať poplatky nadväzuje aj na odporúčania EK. Zavedenie účinného ekonomického nástroja by malo priniesť nielen odklon od skládkovania, ale aj zníženie počtu existujúcich skládok odpadu.

S rastom životnej úrovne bude aj naďalej stúpať objem komunálnych odpadov. Ak sa triedenie komunálneho odpadu nestane pre obyvateľov samozrejmosťou, a ak sa nevybuduje na Slovensku efektívny a transparentný systém nakladania s odpadmi, ťažko očakávať, že SR do roku 2020 splní svoje záväzky. Navyše, oveľa ambicióznejšie ciele vychádzajú z návrhov tzv. odpadového balíčka (Waste package), ktoré sa pripravujú v Bruseli. Marián Strýček vo svojej prednáške okrem iného uviedol, že hlavným cieľom spomínaného balíčka je nielen odklon od skládkovania, ale aj zvýšenie miery materiálového zhodnocovania odpadov. Od roku 2025 by mal byť zákaz skládkovať všetky recyklovateľné odpady a od roku 2030 by sa malo skládkovať dokonca len 5% nerecyklovateľných odpadov.

Jedným z pilierov nového zákona o odpadoch je rozšírená zodpovednosť výrobcov. Tí sa musia postarať o odpad, ktorým sa stanú ich výrobky a obaly v ktorých sú balené, keď „dožijú“, alebo keď sa

stanú nepotrebnými. Povinnosti zabezpečiť triedenie, zber, zvoz, zhodnotenie určených odpadových komodít si môžu plniť výrobcovia buď sami alebo prostredníctvom organizácií zodpovednosti výrobcov (OZV). O tom, ako sa darí OZV plniť všetky povinnosti hovorili vo svojich prednáškach zástupcovia NATUR-PACK, a.s., a Združenia výrobcov pre recykláciu elektrospotrebičov ENVIDOM. Ich vystúpenia ako aj pohľady spracovateľov odpadu, či samospráv poukázali aj na konkrétne problémy súvisiace s požiadavkami obcí na ďalšie kontajnery na triedený odpad, s BRKO, s ohrozením dobre rozbehnutého

triedenia obalov z viacvrstvových kombinovaných materiálov, s potrebou lepšej kontroly OZV a pod.

„Pokiaľ ide o praktické skúsenosti z uplatňovania nového zákona o odpadoch v praxi, otázky z pléna ako i priebeh panelovej diskusie ukázali, že iné problémy trápia samosprávy, iné zhodnocovateľov, iné výrobcov či organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV),“ podotkol M. Kovačič a pokračoval: „Z vyjadrení prítomných predstaviteľov MŽP SR však vyplynulo, že ministerstvo je ústretové, chce nový systém aj naďalej zlepšovať. Treba si uvedomiť, že nový systém sa postupne utriasa a čo je hlavné, existuje ochota nedostatky odstraňovať. Na tzv. neviditeľnú ruku trhu sa spoliehať nemožno.“ Tie najvypuklejšie problémy, ktoré sa prejavujú v praxi, by mala odstrániť tzv. aplikačná novela zákona o odpadoch. Na návrhu jej znenia už začali na MŽP SR pracovať a účinnosť by mala nadobudnúť začiatkom budúceho roku. K presnejším informáciám o skutočne zrecyklovaných množstvách komunálneho odpadu, o plnení stanovených limitov zhodnotenia či o plnení povinností výrobcov by mal prispieť nový informačný systém odpadového hospodárstva (ISOH). „Predstavitelia MŽP SR na konferencii potvrdili, že proces verejného obstarávania na výber zhotoviteľa ISOH sa už rozbehol,“ povedal M. Kovačič. Dodal tiež, že podnetom pre mnohých účastníkov konferencie boli aj informácie o praktických skúsenostiach zástupcov samospráv. Tie potvrdili, že úsilie, ktoré napr. v Liptovskom Mikuláši venovali rozvoju triedeného zberu a získaniu obyvateľov pre myšlienku separácie komunálneho odpadu už prináša svoje ovocie v podobe radikálneho poklesu nákladov mesta na odpadové hospodárstvo.

(rab)

Obchodníci prispejú k znižovaniu používania plastových tašiek

Obchod nie je výroba

Zvýšené recyklačné poplatky sa odzrkadlia aj v raste cien potravín a ďalších výrobkov

Obchodníci združení vo Zväze obchodu a cestovného ruchu SR (ZOCR SR) sú si vedomí, že prevažné množstvo plastových tašiek (tzv. igelietiek) sa dostáva do obehu práve prostredníctvom obchodných prevádzok. Budú preto aktívne prispievať k výraznému a stálemu znižovaniu počtu plastových nákupných tašiek a vrecúšok na tovary poskytovanými v obchodoch, ako jednému zo spôsobov k zlepšeniu životného prostredia v našej krajine. „Už dnes dobrovoľne sledujeme počty rozličných druhov používaných plastových tašiek a vrecúšok na tovar v našich predajniach s cieľom každoročne znižovať tieto čísla. Viaceré členské spoločnosti ZOCR SR už plastové tašky vôbec nepoužívajú. Intenzívne hľadáme adekvátne a cenovo prístupné alternatívy k plastovým taškám, najmä znovu použiteľné a/alebo recyklovateľné náhrady: papierové, textilné, či vyrobené z ďalších prírodných alebo bio-

degradovateľných materiálov. Chceme znížiť nielen používanie „igelietiek“, ale napr. aj používanie plastových vrecúšok na vážený a kusový tovar: ovocie, zeleninu, pečenské výrobky a ponúkať ich alternatívy. Považujeme za potrebné orientovať sa nielen na potravinárov, ale aj na predajcov nepotravinárskeho tovaru, kde tiež povzbudzujeme našich členov, aby využívali alternatívne spôsoby balenia tovaru pre zákazníka,“ povedal Pavol Konštiak, prezident ZOCR SR na stretnutí so zástupcami médií, ktoré sa

uskutočnilo začiatkom marca v Bratislave. „Hľadáme osvedčené a úspešné príklady z iných krajín: napr. skúame možnosť vrátenia určitého finančného obnosu za nepoužitie igelitiky, resp. za použitie vlastnej tašky namiesto ich spoplatňovania, keďže takýto model by mohol byť atraktívny pre spotrebiteľa,“ dodal P. Konštiak. Vysvetlil tiež, že pri presvedčovaní zákazníkov, aby nepoužívali plastové tašky, by mali pomôcť aj médiá, lebo environmentálne povedomie obyvateľov je stále na nízkej úrovni.

V súvislosti s témou používania plastových tašiek, M. Sebiň – predseda Environmentálnej sekcie ZOCR SR dodal, že novela zákona o odpadoch, ktorá implementuje ciele príslušnej európskej smernice, je už v procese schvaľovania v NR SR (Plénum NR SR ju už schválilo - poz. red.). K údajom o spotrebe plastových tašiek však dodal: „Zo štúdie EÚ vyplýva, že na Slovensku sa

v priemere na jedného obyvateľa spotrebuje 466 plastových tašiek za rok. V prieskume, ktorý si robil ZOČR SR a RÚZ, však vyšlo oveľa nižšie číslo. Napriek tomu členovia ZOČR prijali výzvu ministra životného prostredia SR na obmedzovanie používania toho druhu obalového materiálu. ZOČR SR vzdeláva svojich členov v hľadaní alternatív priaznivejších pre životné prostredie. Sme presvedčení, že alternatívy k igelitkám poskytujú tiež možnosti pre malých a stredných slovenských výrobcov, aby ponúkli pre trh vhodné náhrady za plastové tašky," povedal M. Sebiň.

Obchod platí za výrobcov

„Na jednej strane hľadáme vhodné a cenovo prístupné náhrady za materiály škodlivé pre životné prostredie, na druhej strane nám až niekoľkonásobne stúpajú náklady súvisiace s rastom recyklačných poplatkov za odpady. Upozorňujeme preto, že tieto neúmerne zvýšené náklady sa môžu v konečnom dôsledku preniesť do spotrebiteľských cien," zdôraznil P. Konštiak. Prečo? Zákon o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. 1. 2016, prináša tzv. rozšírenú zodpovednosť výrobcov. To znamená, že výrobcovia sa postarajú o svoje výrobky, keď dožijú, čiže keď sa stanú odpadom. No zabezpečiť triedený zber, zvoz, zhodnotenie odpadu stojí nemalé finančné prostriedky. Výrobcovia si svoje nové povinnosti môžu plniť buď sami, alebo prostredníctvom tzv. organizácií zodpovednosti výrobcov (OZV). „Systém nakladania s vytriedeným odpadom stojí ročne vyše 30 miliónov eur. Do 30. júna 2016 boli recyklačné poplatky zahrnuté v cenách výrobkov na Slovensku veľmi nízke (v po-

rovnani s okolitými krajinami), celkový objem recyklačných poplatkov tvoril len okolo 7 miliónov eur. Ak si majú výrobcovia plniť nové povinnosti, musia recyklačné poplatky zdvihnúť. A to podľa jednotlivých komodít 4 až 12-násobne," vysvetlil M. Sebiň.

Aj keď pod pojmom obchod sa oddáva na rozumie úplne iná činnosť ako výroba, na Slovensku je to zrazu inak. Podľa litery spomínaného zákona je výrobcom aj obchod, čo je podľa slov P. Konštiaka ale i M. Sebiňa naozaj absurdné. Preto budú musieť obchodníci zohľadniť rast svojich nákladov v cenách pre spotrebiteľov. Nepôjde teda o zvýšenie ich marže, ale o rast ich

nákladov na recyklačné poplatky. Predbežne očakávajú rast spotrebiteľských cien v priemere o 1 až 2%.

Pokiaľ ide o nový zákon o odpadoch, obchodníci majú aj ďalšie pripomienky k jeho zneniu. Tie predložia MŽP SR, aby sa zapracovali do pripravovanej novely zákona, ktorá by mala nadobudnúť účinnosť už od januára 2018.

Dvojaká kvalita potravín

ZOČR SR pozorne sleduje znepokojenie časti verejnosti, štátnych orgánov a médií v súvislosti so správami kontrolných orgánov o rozličnej kvalite a zložení potravín ponúkaných a predávaných s rovnakým názvom, značkou a obalom v rôznych členských štátoch Európskej únie, či dokonca za jej hranicami.

„Sme presvedčení, že každý výrobca potravinárskeho tovaru, ktorý vyrába a dodáva na trh takýto výrobok, by mal garantovať, že zloženie a kvalita tohto výrobku je rovnaká nielen na Slovensku, ale aj v rámci EÚ a dokonca u svetových značiek i na všetkých trhoch. Neobstoja námietky o iných chuťových či kvalitatívnych nárokoch spotrebiteľov v rôznych krajinách či regiónoch, najmä keď pri použitých náhradkách pre niektoré trhy, najmä v strednej a východnej Európe, ide o lacnejšie kvalitné alternatívy. Pre spotrebiteľa je to zavádzajúce, pretože v rovnakom obale očakáva rovnaký výrobok," povedal P. Konštiak. „Aj keď zloženie výrobku je vo výlučnej kompetencii výrobcu, ktorý zodpovedá za kvalitu a bezpečnosť, obchodníci nesúhlasia s praktikami zavádzajúcimi spotrebiteľa. Každý výrobca má možnosť prípadné vážne regionálne rozdielnosti oproti štandardnej chuti či kvalite zloženia výrobku riešiť iným názvom resp. označením výrobku," uviedol P. Konštiak.

(do/rab)

RECobal - Odpady po novom

ORGANIZÁCIA ZODPOVEDNOSTI VÝROBCOV

Spoločnosť RECobal s.r.o. je autorizovanou organizáciou zodpovednosti výrobcov (OZV) obalových a neobalových výrobkov.

OZV RECobal zabezpečuje pre svojich klientov, ktorí balia alebo plnia výrobky do obalov, dovážajú na územie Slovenskej republiky výrobky alebo tovar zabalený v obaloch, objednávajú si balenie svojich výrobkov, ktoré uvádzajú na trh pod svojou značkou, plnenie ich zákonných povinností vyplývajúcich zo zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch.

Pre týchto výrobcov obalov a neobalových výrobkov zabezpečuje OZV zber, prepravu, recykláciu a zhodnotenie odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov v plnom rozsahu, najmenej vo výške ich zberového podielu. Uvedené činnosti sú zabezpečované na územiach miest a obcí, ktoré majú s OZV RECobal uzavreté zmluvy, pričom všetky náklady znáša RECobal.

K zazmluvneným obciam uplatňuje RECobal individuálny prístup a zohľadňuje ich miestne špecifiká. Našou snahou je optimalizovať nevykonné systémy zberu a motivovať občanov k zvýšenému úsiliu. Vo viacerých obciach sa nám darí zbierať osobitne neobalové materiály (sklo, plasty). Pravidelná komunikácia so zástupcami samospráv je samozrejmosťou. Na konci roku obdržala každá obec finančnú odmenu za spoluprácu.

Naše doterajšie skúsenosti potvrdzujú, že partnerským prístupom a otvorenosťou je možné dosahovať na komunálnej úrovni postupné zlepšovanie výsledkov v zbere jednotlivých zložiek odpadu, ako sú papier, plasty, sklo, kovové obaly a nápojové kartóny. V tomto smere je nevyhnutné neustále informovať občanov o dôležitosti triedenia komunálnych odpadov, spôsoboch recyklácie a zhodnotenia vytriedených odpadov, o význame triedenia jednotlivých odpadov v súvislosti s vyčerpatelnými prírodnými zdrojmi, ochranou životného a prírodného prostredia a taktiež s cieľmi Európskeho spoločenstva pri prechode z materiálového hospodárstva na obehové. Súčasťou informovanosti občanov sú tiež spôsoby predchádzania vzniku odpadov z obalov a neobalových výrobkov, pretože najlepší odpad je taký, ktorý vôbec nevznikne.

OZV RECobal v roku 2016 pre svojich klientov splnila všetky povinnosti riadne a včas!

Súťaž o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR 2017

Šanca pre firmy zviditeľniť svoje aktivity, ktoré prispievajú k ochrane životného prostredia

ASPEK – Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku na svojom Valnom zhromaždení vyhlásila v poradí už 6. ročník súťaže o Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie v SR 2017. Tentoraz ju organizuje spolu so Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou (SOPK). Podobne ako v minulosti aj súťaž v roku 2017 sa uskutoční v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR a s Ministerstvom hospodárstva SR, ktoré majú v hodnotiacej komisii zastúpenie.

Súťaž je národným kolom významnej európskej súťaže European Business Awards for the Environment (EBAE), vyhlasovanej Európskou komisiou. Podmienkou účasti v európskej súťaži, ktorá voľne nadväzuje

v roku 2018 na národné kolo v roku 2017, je získanie popredného umiestnenia v národnej súťaži.

Cieľom súťaže na národnej aj európskej úrovni je podpora aktivít podnikateľských subjektov, ktoré si uvedomujú svoju zodpovednosť voči súčasnému, ale aj budúcim generáciám a svojimi činmi výrazne prispievajú k zníženiu negatívnych vplyvov na životné prostredie. Výsledkom ich snaženia musí byť nadštandardný prístup k riešeniu environmentálnych aspektov a uplatňovanie vlastných iniciatív a inovatívnych postupov predstavujúcich výrazný progres a prínos pre hospodársky a spoločenský rozvoj bez závažnej ujmy na životnom prostredí a na prírodných zdrojoch.

Spoločným akcentom požiadaviek vo všetkých súťažných kategóriách (manažérstvo, produkt a služby, proces a medzinárodná spolupráca, podnikanie a biodiverzita) je inovatívnosť postupov v prihlasovaných aktivitách.

Termín na predloženie prihlášok do súťaže je 3. august 2017.

Všetky informatívne a procesné materiály súvisiace so súťažou sú dostupné na internetovej stránke www.aspek.sk.

Konzultácie možno vykonať u generálneho sekretára ASPEK, poprípade u prezidenta alebo výkonného viceprezidenta ASPEK – Asociácie priemyselnej ekológie na Slovensku.

(do)

Stanovené minimálne ciele zberu prekročili o 1204 ton elektroodpadu

Kvalita zhodnotenia a vysoká úroveň ochrany životného prostredia sú základnými kritériami pri spolupráci so spracovateľmi

- Minulý rok bol náročný, nakoľko sme my aj naši účastníci museli zosúladiť všetky procesy s novou legislatívou. V rámci procesu podania žiadosti o autorizáciu ENVIDOM-u bolo potrebné preukázať, že sme schopní splniť všetky podmienky na jej získanie – že zastupujeme reálnych výrobcov a dovozcov elektrozariadení, ktorí systém aj reálne riadia. Máme uzavreté funkčné zmluvy s obcami, zberovými spoločnosťami a spracovateľmi, máme dostatok zberných miest a sme schopní organizačne aj finančne pokryť celé územie Slovenska zberom elektroodpadu. Už 2. mája 2016 sme ako prvá organizácia zodpovednosti výrobcov pre elektrozariadenia (OZV) autorizáciu získali, povedal v úvode rozhovoru **Mgr. Peter Valent** - generálny riaditeľ ENVIDOM – Združenia výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu.

Môžete zhrnúť výsledky činnosti ENVIDOM-u v minulom roku?

- Čo sa týka samotného zberu, nielenže sme minimálne ciele zberu stanovené legislatívou splnili, ale aj prekročili o 1204 ton. Z toho množstva najviac tvoria staré chladničky a mrazničky, ktoré patria k elektroodpadu nebezpečnému pre životné prostredie. Určite je to aj vďaka našim rozbehnutým projektom a spolupráci s mnohými obcami, a predovšetkým s našimi partnermi z radov zberových spoločností a spracovateľov.

Riadia nás priamo výrobcovia, čo pomáha aj nášmu finančnému plánovaniu. Vďaka tomu sme aj počas roka 2016 mohli ponechať rovnakú úroveň recyklačných poplatkov, a to aj napriek vyššiemu minimálnemu

cieľu zberu a reálnemu výskytu elektroodpadu.

Ako sa Vám darí uplatňovať literu nového zákona o odpadoch v praxi? Priniesol zákon nejaké zmeny, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili Vašu činnosť?

- Nový zákon o odpadoch našu činnosť v zásade neovplyvnil, pretože už od nášho vzniku sme spĺňali všetky zásadné kritériá, ktoré by mali spĺňať autorizované OZV.

Mgr. Peter Valent

Z nich spomeniem len tie najdôležitejšie – sme založení a riadení výlučne výrobcami, ktorí nie sú nijak prepojení na spracovateľov ani na zberovky. Nie sme obchodná spoločnosť, ale záujmové združenie právnických osôb pracujúce na neziskovom princípe. Zbierame nielen stanovené minimálne množstvá elektroodpadu, ktoré nám určuje zákon, ale aj všetok ostatný elektroodpad, ktorý preukázateľne vznikne nad rámec týchto minimálnych cieľov.

Recyklačné poplatky sú rovnaké pre všetkých našich účastníkov bez ohľadu na množstvo výrobkov uvádzaných na trh. Od počiatku nášho vzniku realizujeme propagačné a vzdelávacie aktivity. A každoročne zverejňujeme správu o našej činnosti, v ktorej sumarizujeme, koľko sme vyzbierali, aké náklady sme na to vynaložili, aké sme mali príjmy z recyklačných poplatkov, akých výrobcov a distribútorov zastupujeme a tiež naše aktivity počas roka.

Pre svojich klientov – výrobcov a dovozcov bielej techniky zabezpečujete zber, zvoz a zhodnotenie elektroodpadu z celého územia Slovenska?

- To je ďalšie kritérium, ktoré sme spĺňali

od nášho založenia, teda pretým ako sme sa stali autorizovanou organizáciou zodpovednosti výrobcov (OZV). Zabezpečujeme zber a spracovanie elektroodpadu z celého územia Slovenska. Bez ohľadu na to, či je to obec niekde v horskej oblasti, ďaleko od najbližšieho spracovateľa a teda preprava do a z takejto oblasti je finančne náročná.

Rozšírená zodpovednosť výrobcov, ktorú zaviedol nový zákon o odpadoch, sa týka len zodpovednosti za elektroodpad z domácností. Ako sa rieši zber a zhodnotenie napr. veľkých mraziarenských boxov, chladničiek a pod., ktoré využívajú napr. obchody, sklady a pod.?

- Je to individuálne v závislosti od druhu elektrozariadenia a od toho, ako to majú v rámci nákupných zmlúv ošetrované držiteľ elektrozariadenia a jeho dodávateľ. Ak je napríklad dohodnuté, že držiteľ zariadenia sa má o to postarať sám, takýmto firmám odporúčame, aby vyradené elektrozariadenie odovzdali priamo spracovateľovi. Vieme mu zabezpečiť prepravu zariadenia k spracovateľovi, s tým, že všetky náklady na demontáž, prepravu ako aj spracovanie si hradí držiteľ v závislosti od typu, zloženia, miesta vzniku, náročnosti demontáže a logistiky elektroodpadu.

Rozšíril alebo znížil sa počet zberových spoločností a zhodnocovateľov, s ktorými spolupracujete?

- Ako som už spomínal, už teraz zabezpečujeme zber po celom území Slovenska, či už prostredníctvom zberových spoločností, alebo službu zberu poskytujeme obci či mestu napriamo. V roku 2016 sme takto zabezpečili zber, prepravu a spracovanie elektroodpadu z 1 668 obcí a miest vo všetkých 79 slovenských okresoch. Pokiaľ obec, mesto či zberný dvor prejavia záujem o odvoz bielej techniky, zber im zabezpečíme. Pokiaľ už samosprávy majú svojich stabilných partnerov, nepotrebujeme tieto ich vzťahy meniť. Práve naopak, pokiaľ to funguje dobre, tak nech to funguje takým spôsobom aj naďalej.

Čo sa týka spracovateľov odpadu, spolupracujeme s každým, kto má záujem spolupracovať. Kritériami spolupráce sú najmä garancie splnenia limitov zhodnotenia a recyklácie, dodržiavanie environmentálnych zásad ochrany životného prostredia a prevádzkových štandardov EÚ, kvalitné služby, bezpečné technológie spracovania a recyklácie, efektívnosť a cenová dostupnosť. Vďaka nášmu dlhodobému korektnému prístupu máme partnerov stále viac.

Musia byť zhodnocovatelia na území SR, alebo možno vyvážať elektroodpad na zhodnotenie aj do zahraničia? Kto a akým spôsobom to kontroluje?

- V súčasnosti je možné elektroodpad spracovávať aj mimo územia Slovenskej republiky, samozrejme, po splnení definova-

ných podmienok. Našťastie, naši partneri na území Slovenskej republiky sú konkurencieschopní aj na európskej úrovni, nielen z finančného hľadiska, ale najmä z hľadiska kvality spracovania a úrovne ochrany životného prostredia. To je pre nás stále rozhodujúce, nakoľko mimo územia Slovenska by sa nám to sledovalo ťažšie a preto pri výbere našich partnerov nie je rozhodujúca len ekonomická stránka. Ohľadom kontroly spracovania mimo SR sa preto vyjadriť neviem.

Ak napríklad máte zmluvu so zberovou spoločnosťou na odpad z bielej techniky, ale pri zberoch v obciach vyzberá aj elektroodpad ďalších kategórií, musí mať zmluvy aj s OZV, ktoré zabezpečujú zber týchto kategórií? Podobná situácia môže vzniknúť aj na zberných dvoroch. A prevádzkovateľ zberného dvora nemá zmluvy s OZV na všetky kategórie elektroodpadu, ale obyvateľia ho na zberný dvor nosia, čo potom s ním?

- Ak chce zberová spoločnosť zbierať odpad, musí mať povolenie na jeho zber. Povolenie získa, ak preukáže, že má komu odpad odovzdať. V prípade, že obec alebo zberný dvor nemá zmluvu na odvoz niektorých kategórií odpadu, môže sa obrátiť buď priamo na OZV príslušných kategórií elektroodpadu alebo po novom, na Koordináčne centrum zberu elektroodpadu. Pokiaľ obec nemá zazmluvnenú spoločnosť na niektoré druhy elektroodpadu, a ani sa nedohodla s OZV na zmluvnej spolupráci, Koordináčne centrum zberu elektroodpadu určí osobu zodpovednú na zabezpečenie odvozu, resp. vykonanie zberu pre jednotlivé zberové skupiny.

ENVIDOM už niekoľko rokov realizuje projekt mobilného zberu v jednotlivých mestských častiach Bratislavy, o ktorý je veľký záujem. Ponúkate túto službu obyvateľom aj v iných mestách SR?

- Obce môžu využívať rôzne formy mobilných zberov. Napríklad v Žiline realizujeme mobilný zber tak, že si mesto v stanovený sobotný termín určí stojiská v jednotlivých mestských častiach, kam pristavíme nákladné auto. Obyvatelia tam môžu v rámci stanoveného časového rozpätia počas dňa doniesť svoj elektroodpad. Bezplatne ho naložíme a odvezieme rovno k spracovateľovi. Obyvatelia Trenčína alebo v Košiciach zas môžu dvakrát ročne nahlásiť potrebu odvozu nepotrebných spotrebičov na mestský úrad. Na základe zoznamu adres a spotrebičov naplánujeme logistiku a v stanovený termín zberu prideme spotrebiče zo-

brať priamo k daným bytovkám či rodinným domom. Obyvateľov učíme, aby spotrebiče uložili v zamknutých vchodoch či nechávali za bránou domu a odovzdali ich až nám, keď prideme. Snažíme sa tak zabrániť tomu, aby sa k elektroodpadu dostali skupiny občanov, ktoré z neho len vymontujú hodnotné časti, ktoré zanesú do zberných surovín a torzo spotrebiča porozhadzujú po okolí. Túto formu zberu využívame aj v Bratislave, kde sme navyše v roku 2015 rozšírili možnosť zberu vyradenej bielej techniky z domácností nielen dvakrát ročne, ale aj počas celého roka. Potrebu zberu nám môžu ľudia nahlasovať cez webovú stránku www.zberelektroodpadu.sk. Túto formu zberu sme začali realizovať v hlavnom meste, kde je na takmer pol milióna obyvateľov nedostatok zberných dvorov. Je to ďalší krok k tomu, aby elektroodpad nebezpečný pre životné prostredie neskončil niekde na čiernych skládkach. Napríklad chladničky. Túto formu zberu stále testujeme, čo sa týka záujmu občanov o ňu ako aj nákladovosti. Je možné, že ju v budúcnosti ponúkneme aj iným mestám.

Pred takmer dvoma rokmi ste rozbehli aj zaujímavý projekt, z ktorého ste podporili výstavbu pavilónu vlkov v Bratislavskej ZOO. Pokračuje tento projekt aj naďalej a akým spôsobom z neho podporujete výstavbu pavilónu vlkov?

- Mobilný zber v Bratislave má stále aj charitatívny zámer. Z každého vyzbieraného kilogramu elektroodpadu venujeme 5 centov na výstavbu nového pavilónu vlkov v Bratislavskej ZOO. Nad týmto projektom preto prevzali záštitu aj MZP SR a Magistrát mesta Bratislava. Minulý rok sa do zberu zapojilo až 2597 bratislavských domácností, ktoré odovzdali vyše 106 ton starých spotrebičov. Vďaka zodpovedným občanom sme tak za rok 2016 mohli ZOO venovať až 5302 €. Tie poslúžia na vybudovanie výbehu v lesnatej časti ZOO s vyhlídkou, z ktorej budú môcť návštevníci bezpečne pozorovať život vlkov v prostredí podobnom voľnej prírode.

ENVIDOM patril k zakladateľom Koordináčného centra zberu elektroodpadu, ktoré vzniklo v roku 2010 a fungovalo na dobrovoľnej báze. Jeho činnosťou a výsledkami sa inšpirovali aj tvorcovia zákona o odpadoch. Založenie koordináčnych centier (nielen pre elektroodpad, ale aj obaly, batérie) je teda už zo zákona povinné. Od konca minulého roku vzniklo – už na základe znenia nového zákona o odpadoch – KC pre zber elektroodpadu (KC) Aké úlohy v súčasnosti rieši?

- Od počiatku našej činnosti (už v roku 2005) si uvedomujeme, že bez vzájomnej spolupráce OZV nebude možné plniť ambiciózne ciele zberu stanovené EÚ. Minimálny cieľ zberu je pre rok 2016 stanovený ako 48 % z priemernej hmotnosti elektrozaria-

dení uvedených na slovenský trh v predchádzajúcich troch rokoch. Takže pre rok 2017 je to 49%, v roku 2018 to bude 50 % a od roku 2021 až 65 %. Preto sme podporovali zavedenie koordinačného centra aj do novej legislatívy. Vďaka predchádzajúcej existencii dobrovoľného koordinačného centra máme dnes dôležité skúsenosti, aké úlohy má koordinačné centrum riešiť. Nesmie byť nástrojom na financovanie nakladania s elektroodpadom, nesmie umožňovať výrobcovi zbaviť sa „ich“ povinností a nebude za nich plniť ciele zberu. Naopak, ma dohliadnuť na to, aby každý výrobca financoval všetok elektroodpad z výrobkov, ktoré uvádza na trh. KC má slúžiť ako pomocný administratívny nástroj. Musí byť založené na neziskovom princípe a riadené výrobcami na základe ich trhového podielu.

A jeho konkrétne úlohy?

- KC má mať dohľad nad tým, aby všetci výrobcovia a OZV zbierali a recyklovali odpad zo svojich výrobkov v maximálnej možnej miere a podľa svojho trhového podielu. Musí tiež zabezpečovať monitoring plnenia povinností výrobcov a výkazníctvo o celkovom nakladaní s odpadom a umožniť prístup každého výrobcu k svojmu podielu odpadu. Zároveň má uľahčovať vzájomnú komunikáciu výrobcov, obcí a MŽP SR. Z ďalších úloh KC spomeniem adresné priradenie zodpovednosti konkrétnej OZV alebo individuálnemu výrobcovi tam, kde zber elektroodpadu nie je zabezpečený, funkčný alebo je problematický, či zabráňovanie obchodovaniu s elektroodpadom, ktorého množstvo je nad rámec povinností výrobcu alebo elektroodpadu, ktorý nepochádza z jeho kategórii výrobkov. K dôležitým úlohám KC patrí aj zachovanie výhradných právomocí výrobcu rozhodovať o celom materiálovom a finančnom toku za elektroodpad, ktorý pochádza z jeho výroby alebo vychádza z jeho podielu na historickom elektroodpade

Mnohé legislatívne zmeny súvisia s povinnosťou implementovať znenie najnovších európskych smerníc do národnej legislatívy. Aké zmeny v oblasti zberu, zhodnotenia elektroodpadu možno očakávať v najbližšom čase?

- Ide najmä o zosúladienie kategórií a evidencie elektrozariadení, ktoré výrobcovia uvádzajú na trh s kategorizáciou a evidenciou elektroodpadu, ktorý sa zbiera. V záklone je to nastavené na 15. august 2018, čo je pre výrobcov (ale aj pre Slovenskú republiku, ktorá má voči EÚ tiež svoje reportingové povinnosti) absolútne neprijateľné. Je nutné si uvedomiť, že zmenu v kategorizácii - s ohľadom na finančné plány, informačné systémy, výpočet recyklačných poplatkov, zmluvy s distribútormi a pod. nedokážu výrobcovia vykonať zo dňa na deň a navyše v priebehu roka.

(rab)

VÝROBCOVIA NEMÔŽU REÁLNE OVPLYVNIŤ VÝSKYT ELEKTROODPADU

Mnohé problémy, ktoré prináša nový zákon o odpadoch v praxi, má odstrániť novela zákona, ktorú MŽP SR pripravuje. Podľa názoru generálneho riaditeľa ENVIDOM - Mgr. Petra Valenta by pre zefektívnenie zberu a zhodnocovania elektroodpadu bolo do pripravovanej novely treba presadiť nasledovné zmeny:

1./ Presnejšie definovať podmienky pre splnomocneného zástupcu.

Pokiaľ má úkon ustanovenia splnomocneného zástupcu zabezpečiť vstup splnomocneného zástupcu do všetkých práv a povinností výrobcu podľa zákona a zároveň splnomocnený zástupca má konať vo vlastnom mene (t.j. nie v mene výrobcu), nemôže mať tento úkon formu plnomocenstva (tzv. priameho zastúpenia), ktorý pozná náš právny poriadok (napr. Občiansky zákonník), kedy na základe plnomocenstva koná splnomocnenec v mene splnomocniteľa, pričom práva a povinnosti vznikajú priamo splnomocniteľovi.

Návrh riešenia: Každý zahraničný výrobca vyhradeného výrobku (výrobca, ktorý nemá sídlo alebo miesto podnikania v Slovenskej republike) musí byť povinný ustanoviť splnomocneného zástupcu na plnenie povinností uložených zákonom na základe určitého úkonu (splnomocnenia), v rozsahu, ktorý zabezpečí vstup splnomocneného zástupcu do všetkých práv a povinností výrobcu vyhradeného výrobku vyplývajúcich mu zo zákona. Splnomocnený zástupca potom priamo zodpovedá za plnenie všetkých povinností výrobcu vyhradeného výrobku podľa zákona, pričom koná vo vlastnom mene. Súčasne je nevyhnutné, aby sa jasne vymedzilo, kto nemôže byť splnomocneným zástupcom (napr. z dôvodu konfliktu záujmov – OZV, spracovateľ elektroodpadu a pod.).

1. Spravidlivo ustanoviť povinnosti za plnenie cieľov zberu

Smernice EÚ o rozšírenej zodpovednosti výrobcov pre elektroodpad sú koncipované tak, že výrobca môže zodpovedať len za tie povinnosti, ktoré môže aj reálne a v plnej miere ovplyvniť.

Súčasný zákon o odpadoch však prenáša ciele zberu, za ktoré v zmysle smernice EÚ má zodpovedať len štát, priamo na výrobcov, ktorí reálne nemôžu ovplyvniť skutočný výskyt množstva elektroodpadu, ani to, aby sa všetok vzniknutý elektroodpad na území SR dostal výhradne do systému výrobcov.

Plnenie cieľov zberu deformuje trh nakladania s odpadmi, nakoľko snahou mnohých výrobcov je plniť si ciele zberu nie z odpadu, ktorý pochádza z jeho vlastných výrobkov, ale odpadom z výrobkov, ktoré majú nižšie náklady na zber a spracovanie, čo je aj v rozpore so smernicou. Plnenie cieľov zberu výrobcami za zariadenia na použitie v „nedodávateľnosti“, tzv. profi technika, je vzhľadom na materiálové zloženie, dlhodobú životnosť výrobkov a zodpovednosť držiteľa odpadu tiež absolútne nereálne.

Návrh riešenia: V zákone o odpadoch ponechať len povinnosť výrobcov postarať sa o všetok reálne vzniknutý odpad bez ohľadu na výšku limitu zberu (podľa už definovaných pravidiel) a časť zodpovednosti a právomocí z hľadiska sledovania/pre-rozdeľovania materiálového toku elektroodpadu preniesť už na vzniknuté koordinačné centrum pre elektroodpad, ktoré môže byť pre štát garantom plnenia povinností výrobcov.

2. Lepšia identifikácia výrobcov a problematika tzv. freeriders

Návrh riešenia: Spresniť definíciu uvedenia výrobkov na trh Slovenskej republiky tak, aby jasne, jednoznačne a nespochybniteľne pokrývala všetky finančné a fyzické spôsoby uvádzania elektrozariadení na trh Slovenskej republiky a zaviesť opatrenia tak, aby bol nie (fyzický) výrobca, ale povinná osoba jednoznačne identifikovateľná.

3. Zjednodušenie administratívnej záťaže

Návrh riešenia: Súvisí s už avizovanou zmenou zákona o odpadoch, ktorý od r. 2018 ruší pôvodnú kategorizáciu elektrozariadení a nahrádza ju novými skupinami, ktoré reálne, lepšie a zjednodušene reflektujú na požiadavky praxe. V prípade prechodu na nové skupiny elektroodpadu očakávame, že sa neopodstatnené a duplicitné evidenčné a ohlasovacie povinnosti zo zákona a vyhlášok odstránia, pričom sa časť kompetencií v súvislosti s vedením evidencie a ohlasovacích povinností preniesie už na reálne vzniknuté Koordinačné centrum pre elektroodpad.

4. Rozšírenie možností realizácie propagačných a vzdelávacích aktivít

Návrh riešenia: Doplniť do vyhlášky o rozšírenej zodpovednosti výrobcov ďalšie možnosti vykonávania propagačných a vzdelávacích aktivít tak, aby aj projekty, ktoré nespádajú do aktuálne vymenovaných foriem, mohli byť do týchto foriem celoslovenských a lokálnych aktivít zahrnuté. Predovšetkým ide o komunikáciu s verejnosťou prostredníctvom rôznych elektronických médií a pod.

Plénum NR SR schválilo novelu zákona o odpadoch

Slovensko bez „igelitiek“

123 poslancov podporilo obmedzenie spotreby plastových tašiek

Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky koncom marca schválili novelu zákona o odpadoch z dielne ministerstva životného prostredia, ktorá spoplatní ľahké plastové tašky pri nákupoch s účinnosťou od 1. januára 2018. Predajcovia ich jednak budú musieť spoplatniť a taktiež alternatívne poskytovať iné druhy tašiek alebo tašiek určených na opakované použitie.

„Novela zákona má jediný cieľ – znížiť spotrebu, a tým i produkciu ľahkých plastových tašiek. Jednoduchým spôsobom – spoplatnením. Ľahká plastová taška sa totiž stala symbolom nezmyselnej záťaže životného prostredia. Veľmi rýchlo sa z nich stane odpad. Zákazníkovi často slúžia menej ako hodinu. Kým prenesie nákup z obchodu domov. No životné prostredie sa s každou jednou vyrovnáva desiatky rokov. Zrátané a podčiarknuté, plastové tašky zdarma sú luxus, ktorý si už ďalej nemôžeme dovoliť,“ vyhlásil pred časom minister životného prostredia László Sólymos.

Plastové tašky sa stávajú odpadom pomerne rýchlo a ich výskyt v životnom prostredí rastie. Podľa údajov Európskej komisie spotrebuje bežný Slovák ročne zhruba 466 igelitových tašiek. Práve kvôli tomu, ale aj z dôvodu prijať opatrenia na zníženie týchto plastových tašiek vyplývajúcich z legislatívy EÚ, envirorezort pripravil návrh novely zákona o odpadoch. Ten ešte v decembri minulého roka schválila vláda SR. Ruka v ruke s týmito opatreniami ministerstvo životného prostredia koncom minulého roka vyhlásilo iniciatívu „Slovensko bez igelitových tašiek“. V súčasnosti sa k výzve pripojili maloobchodné reťazce COOP Jednota, Kaufland a podporil ju i Zväz obchodu a cestovného ruchu SR. Maloobchodné reťazce sú kľúčovým hráčom pri obmedzovaní spotreby igelitových tašiek.

(Odbor komunikácie MŽP SR)

Ani kilogram odpadu zneškodneného skládkovaním

Spoločnosť PSA Groupe Slovakia je príkladom zodpovedného podnikania

Za projekt „0 kg odpadov zneškodňovaných skládkovaním“ získala spoločnosť PSA Groupe Slovakia koncom minulého roku prestížne ocenenie Zlatý mravec 2016 v kategórii Firemné odpadové hospodárstvo. Akým spôsobom sa podarilo podniku, ktorý v roku 2016 vyrobili až 315 050 vozidiel, dosiahnuť uvedený výsledok v nakladaní s odpadmi? „K splneniu neľahkej úlohy bolo potrebné zaviesť triedenie odpadov priamo na mieste ich vzniku a zapojiť každého zamestnanca do triedenia odpadov. Samozrejme, nevyhnutné bolo a stále aj je - neustále zvyšovať en-

vironmentálne povedomie všetkých pracovníkov o potrebe triediť odpad a využívať ho ako druhotnú surovinu. Ďalšiu cestu k úspechu tvorí neustále riadenie všetkých aktivít tak, aby proces nakladania s odpadmi bol čo najefektívnejší a najšetrnejší k životnému

prostrediu,” povedal nám Ing. Tomáš Fuska z oddelenia EEL v PSA Groupe Slovakia.

Dodal tiež, že v roku 2016 v PSA Groupe Slovakia pri sériovej výrobe vozidiel v Trnave vyprodukovali 3900 t (bez kovového odpadu) odpadu. S kovovým odpadom to bolo dovedna 46 700 t odpadu. Pritom v roku 2006, kedy spoločnosť PSA Groupe Slovakia začínala s výrobou vozidiel na Slovensku, vyprodukovala na jedno vozidlo 64 kg odpadu, v roku 2008 to bolo 32 kg odpad a v roku 2016 len 12,4kg na jedno vyrobené vozidlo (viď graf č. 1)

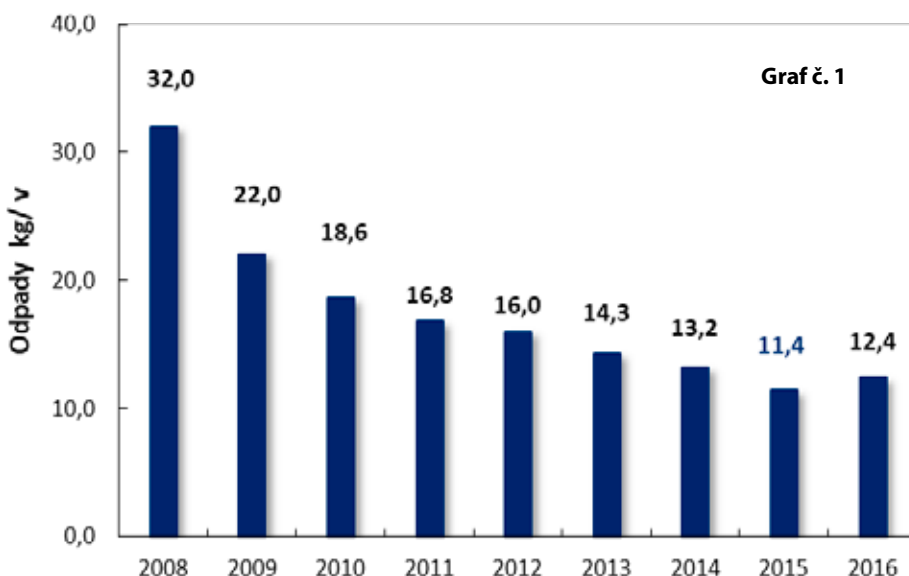

Čo s vytriedeným odpadom?

Celkové percento zhodnotených odpadov bez odpadu z kovov tvorilo v roku 2016 až 86% odpadov. Z uvedeného množstva smerovalo 20% na energetické zhodnotenie a 66% materiálové zhodnotenie. Zvyšných 14% predstavujú odpady zneškodnené iným spôsobom ako je skládkovanie.

Pokiaľ ide o materiálové zhodnotenie, tak ide napr. o recykláciu plastov, papiera, kartónu, dreva, regeneráciu olejov a pod. Keďže vieme, že v minulosti mali problém so zhodnotením anorganických kalov, zaujímalo nás ako sa vyriešila táto otázka. „Sledovaním trhu s odpadmi a oslovením viacerých spracovateľom sme našli iný spôsob zneškodnenia týchto kalov ako skládkovaním. Konkrétne solidifikáciou,“ vysvetlil Tomáš Fuska.

Okrem odpadu, ktorý vzniká pri výrobe vozidiel, v PSA Groupe Slovakia dôsledne separujú aj komunálny odpad. T. Fuska dodal, že na všetkých prevádzkach ale aj v kanceláriách pripravili podmienky na to, aby ľudia mohli triediť nasledovné odpadové komodity - plasty (pet-flaše), papier, plechovky z nápojov, kartón, ba aj bio-odpad. „To všetko by nefungovalo bez neustálej osvetly o význame triedenia a zhodnocovania odpadov. Na zvyšovanie informovanosti našich zamestnancov, formovanie ich postojov k životnému prostrediu, teda aj k odpadom, v súčasnosti využívame obrazovky na prevádzkach, interný časopis, školenia, vizuálne vysvetlenie pravidiel triedenia odpadov a rôzne ďalšie spôsoby šírenia informácií o význame triedenia a zhodnocovania odpadov na kvalitu životného prostredia,“ povedal T. Fuska.

Vzhľadom na skutočnosť, že areál PSA Groupe Slovakia v Trnave je plný zelene a značný objem predstavuje aj bioodpad zo závodnej kuchyne, bufetov... vybudovali a prevádzkujú aj vlastnú kompostáreň na zhodnotenie bioodpadu. Kompost potom využívajú na hnojenie zelene v areáli spoločnosti.

Využívajú aj odpadové teplo

Okrem oblasti nakladania s odpadmi, kde dosiahli naozaj výnimočné výsledky, v spoločnosti PSA Groupe Slovakia venujú sústavnú pozornosť aj ochrane jednotlivých zložiek životného prostredia, aby činnosť jednotlivých prevádzok bola v súlade s platnou environmentálnou legislatívou. „Realizujeme pravidelný monitoring odpadovej vody, podzemnej vody a ovzdušia. Taktiež sa uskutočňujú pravidelné oprávnené merania emisií vypúšťaných do ovzdušia - dosiaľ sme nezaznamenali žiadny prekročený limit. Snažíme sa aj neustále znižovať spotrebu plynu, ktorého spaľovaním vznikajú emisie, najmä CO₂. Odpadové teplo z procesu využívame na vykurovanie niektorých priestorov vo výrobe,“ dodal T. Fuska.

(rab)

Spoločnosť SLOVMAS, a. s., splnila svoje povinnosti v roku 2016

V obciach, kde občania separujú zodpovedne, neobmedzujú zber len na objemy podľa štandardov zberu, ale zabezpečujú odvoz všetkého vytriedeného odpadu

SLOVMAS (Slovenská materiálová spoločnosť), a. s., je organizácia zodpovednosti výrobcov autorizovaná pre obaly a neobalové výrobky, batérie a akumulátory, elektrozariadenia a pneumatiky. Povinnosti organizácie zodpovednosti výrobcov začala plniť od 1.7.2016, do tohto obdobia plnila úlohy oprávnenej organizácie pre obaly a kolektívnej organizácie pre elektrozariadenia a pre batérie a akumulátory. Rok 2016 bol preto náročný na našu prácu, pretože od polroka sa zmenil systém nakladania s odpadmi, ich financovania a plnenia ďalších zákonných povinností. Napriek tomu sme splnili všetku zákonné ciele a limity.

zabezpečujú zber a ďalšie nakladanie s komunálnymi odpadmi v zmluvných obciach, pričom v druhom polroku 2016 sme zachovali existujúci systém zberu v každej obci. Je samozrejmosťou, že včas platíme za všetky zazmluvnené služby.

Od začiatku roka 2017 sme podpísali zmluvy s ďalšími obcami, ktoré prejavili záujem o vzájomnú spoluprácu. Zároveň sme vykonali analýzu efektívnosti triedeného zberu v každej obci. Musíme konštatovať, že úroveň triedeného zberu je v rôznych regiónoch veľmi odlišná. Kým v niektorých obciach občania vyseparujú menej ako 1 kg triedených zložiek na obyvateľa a rok, v iných obciach je úroveň triedeného zberu ďaleko presahujúca povinné štandardy zberu. Je pre nás veľkou výzvou v obciach, kde sa všetok spáliteľný odpad spáli v domácych piekchach, presvedčiť obyvateľov, že triedenie odpadu má význam, pretože iba to je cesta k plneniu štandardov zberu podľa vykonávacej vyhlášky. Na druhej strane v obciach, kde občania separujú zodpovedne, neobmedzujeme zber iba na objemy podľa štandardov zberu, ale zabezpečujeme odvoz všetkého vytriedeného odpadu.

V najbližšej budúcnosti plánujeme pokračovať v spolupráci s predstaviteľmi samospráv nielen v oblasti financovania triedeného zberu, ale aj v informačnej a edukatívnej oblasti zameranej na všetky cieľové skupiny obyvateľov.

Odpady z obalov a z neobalových výrobkov

Najväčšie zmeny v odpadovom hospodárstve nastali po účinnosti nového zákona o odpadoch v oblasti financovania triedeného zberu odpadov z obalov a neobalových výrobkov. Povinnosť financovať triedený zber štyroch zložiek komunálnych odpadov – papier, plasty, kovy a sklo prešla z obcí na výrobcov obalov a neobalových výrobkov, resp. organizácie zodpovednosti výrobcov, ktoré plnia vybrané povinnosti za výrobcov, ktorí sú ich klientami. Aj naša OZV od 1.7.2016 začala financovať triedený zber zložiek komunálnych odpadov v zmluvných obciach po celom Slovensku. K plneniu týchto povinností sme pristúpili zodpovedne. Podpísali sme zmluvu so všetkými zberovými spoločnosťami, ktoré

slovmas
a.s.

Použité batérie a akumulátory

Aj v tejto oblasti sa nám dlhodobo darí plniť všetky zákonné povinnosti vrátane limitov zberu a zhodnotenia. Zabezpečujeme zber a zhodnotenie všetkých typov použitých batérií, teda prenosných, automobilových aj priemyselných. Zabezpečujeme zber použitých batérií a akumulátorov od pôvodcov odpadov a spätný odber od distribútorov. Pre našich klientov je zber, resp. spätný odber ekonomicky zaujímavý.

Pre prenosné batérie sme na celom území Slovenska rozmiestnili kontajnery, do ktorých môžu občania zadarmo odkladať svoje použité batérie a akumulátory. Po naplnení týchto kontajnerov zabezpečíme ich odvoz a následné spracovanie prostredníctvom našich zmluvných partnerov.

Elektroodpady

Nakladanie s elektroodpadmi zabezpečuje naša spoločnosť od svojho vzniku. Máme stabilnú klientskú základňu a osvedčených partnerov. Vieme zabezpečiť nakladanie so všetkými kategóriami elektroodpadov. Takisto zabezpečujeme spätný odber elektroodpadov od distribútorov, ako aj zber elektroodpadov od pôvodcov odpadov. Prostredníctvom našich zmluvných partnerov zabezpečujeme zhodnotenie elektroodpadov s vysokou recyklačnou efektívnosťou.

Spolupracujeme aj s obcami, ktoré potrebujú odviezť elektroodpady sústredené na zberných dvoroch. Takisto spolupracujeme s výkupňami, zberňami kovových odpadov, ktoré vykupujú aj elektroodpady.

Ing. Elena Bodíková, PhD.
Generálna riaditeľka Slovmas, a.s.

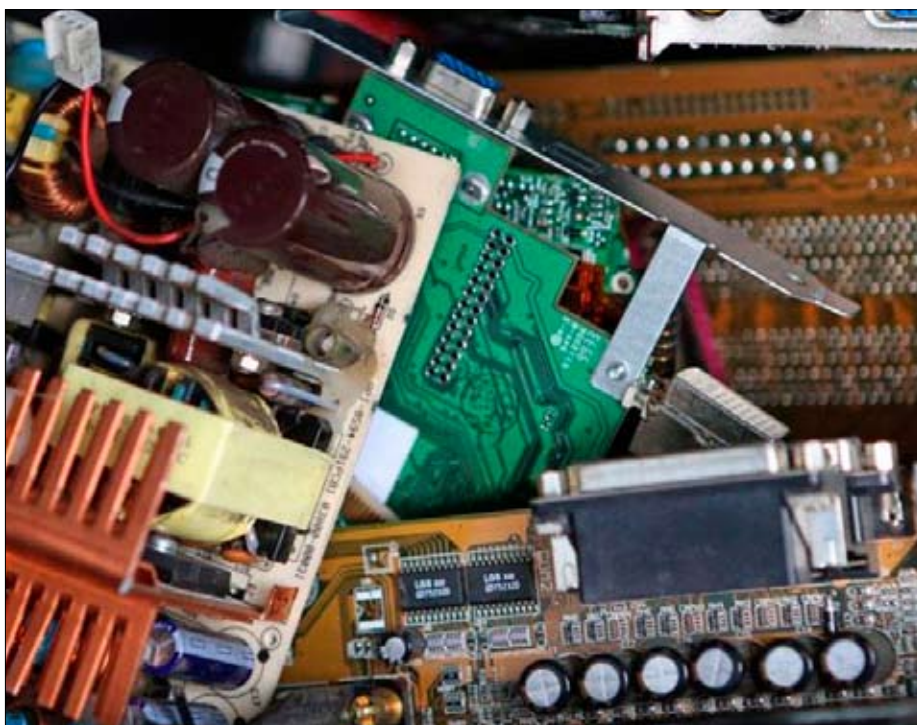
Odpadové pneumatiky

Spoločnosť SLOVMAS, a. s. sa tradične zaoberá problematikou nakladania s odpadovými pneumatikami. Aj do 31.6.2016 sme pre našich klientov zabezpečovali zber a zhodnotenie odpadových pneumatík v nadväznosti na ich plnenie povinností voči Recyklačnému fondu. Dnes môžeme s hrdosťou konštatovať, že výrobcovia pneumatík aj po zmene zákona zostali verní nášmu systému a plnia si povinnosti výrobcu pneumatík prostredníctvom našej spoločnosti.

lémy majú aj malí distribútori, ktorí musia odobrať všetky odpadové pneumatiky, ktoré sa k nim dovezu. Hlavne malé pneuservisy nemajú priestory ani prostriedky na to, aby boli schopné odobrať všetky pneumatiky vrátane odpadových pneumatík z profesionálnych strojov (zo stavebných mechanizmov, poľnohospodárskej techniky apod.). Očakávame, že novela zákona odstráni tieto nezrovnalosti.

Zabezpečujeme odber odpadových pneumatík od distribútorov, ale aj pomáhame obciam s odvozom odpadových pneumatík, ktoré ostali v obciach ako záťaž z minulosti. Bohužiaľ, zákon nemyslel na to, že občania boli zvyknutí nosiť staré pneumatiky na zberné dvory obcí a nie do servisov, a tak obce neustále bojujú s narastajúcim množstvom odpadových pneumatík na svojom území. Podobné prob-

Viac recyklácie, menej skládkovania

V krajinách EÚ smeruje do odpadu v priemere na jedného občana až 180 kg potravín ročne

Podiel odpadu určeného na recykláciu by sa mal do roku 2030 zvýšiť zo súčasných 44% na 70%. Vyplýva to z pozmeňovacích návrhov k legislatívnemu balíku o odpadoch, ktoré v polovici marca schválil Európsky parlament. Poslanci tiež chcú obmedziť podiel skládkovaného odpadu, ktorý má významne negatívny vplyv na životné prostredie, na 5% a dosiahnuť zníženie plytvania potravinami do roku 2030 o 50%. Poslanci čoskoro začnú rokovania s Radou (ministrov) EÚ o finálnom znení novej legislatívy.

Štatistiky za rok 2014 ukazujú, že v EÚ sa recykluje alebo kompostuje 44% komunálneho odpadu. V roku 2004 bol podiel recyk-

lovaného alebo kompostovaného komunálneho odpadu iba 31%, pričom do roku 2020 by členské štáty mali dosiahnuť cieľ 50%.

„Parlament veľkou väčšinou hlasov

Európsky parlament

ukázal, že verí v prechod k obehovému hospodárstvu. Rozhodli sme o obnovení ambiciózných cieľov v oblasti recyklácie a skládkovania v súlade s tým, čo pôvodne predložila Komisia v roku 2014,” uviedla po schválení návrhu parlamentná spravodajkyňa Simona Bonafè (S&D, IT).

„Dopyt po surovinách v rámci svetového hospodárstva by mohol v priebehu nasledujúcich 15 rokov vzrásť o viac ako 50%. Ak chceme tento trend zvrátiť, musíme prejsť na model obehového hospodárstva, ktorý zachováva materiály a ich hodnotu v obehu. Ide o jediné riešenie, ktoré dokáže skĺbiť udržateľnosť a hospodársky rast,” vy-

hlásila poslankyňa Bonafè.

„Opakované využitie, recyklácia a zhodnocovanie sa stávajú kľúčovými slovami, okolo ktorých je nutné vybudovať novú paradigmu podpory udržateľnosti, inovácií a konkurencieschopnosti, aby odpad prestal byť problémom a stal sa zdrojom,“ dodala spravodajkyňa.

Komunálny odpad a odpad z obalov

Do roku 2030 by sa podľa poslancov malo recyklovať alebo pripraviť na opätovné použitie - teda skontrolovať, vyčistiť alebo opraviť - aspoň 70% hmotnosti komunálneho odpadu, čiže odpadu produkovaného domácnosťami a malými podnikmi. Európska komisia pôvodne navrhovala recyklovať alebo opätovne využiť 65% komunálneho odpadu.

Poslanci tiež navrhujú, aby podiel recyklovaného odpadu z obalov, teda z papiera, kartónu, plastu, skla, kovu a dreva, stúpil do roku 2030 na 80%. Pre každý z týchto materiálov by tiež mal byť stanovený prechodný cieľ, ktorý by sa mal dosiahnuť v roku 2025.

Skládkovanie

Návrh z dielne Komisie počíta so znížením množstva komunálneho odpadu, ktorý končí na skládkach, na 10% do roku 2030. Poslanci presadzujú, aby sa množstvo skládkovaného komunálneho odpadu obmedzilo do roku 2030 na 5%. Zároveň by však členským štátom, ktoré v roku 2013 uložili na skládkach viac ako 65% svojho komunálneho odpadu, chceli dať možnosť požiadať o posunutie termínu o ďalších päť rokov.

Plytvanie potravinami

Rozsah odpadu z potravín v EÚ predstavuje približne 89 miliónov ton, čo znamená

zhruba 180 kg na osobu. Poslanci presadzujú zníženia miery potravinového odpadu o 30 % do roku 2025 a o 50 % do roku 2030 - v porovnaní s rokom 2014. Rovnaký percentuálny cieľ chcú zaviesť aj pre odpad v moriach v Únii.

Ďalší postup

Pozmeňovacie návrhy EP k štyrom smerniciam, ktoré schválil Európsky parlament, predstavujú pre parlamentných vyjednáčov mandát na rokovania o finálnom znení legislatívneho balíka s predsedníctvom v Rade (ministrov) EÚ. Rada však najskôr musí schváliť vlastnú vyjednávaciu pozíciu.

Súvislosti

V roku 2014 neskončila téměř žiadna časť komunálneho odpadu z Belgicka, Dánska, Holandska, Nemecka, Rakúska a Švédska na skládkach. V tom istom roku skládkovali Cyprus, Grécko, Chorvátsko, Lotyšsko a Malta viac ako tri štvrtiny ich komunálneho odpadu.

Slovensko patrí medzi členské štáty s najnižším podielom recyklovaného či kompostovaného komunálneho odpadu (približne 12%). Väčšina komunálneho odpadu sa na Slovensku skládkuje alebo spaľuje (cca 88%).

Napriek značnému zlepšeniu nakladania s odpadmi v EÚ za ostatné desaťročia končí dodnes téměř tretina komunálneho odpadu členských štátov na skládkach. Menej ako polovica komunálneho odpadu sa recykluje alebo kompostuje, pričom rozdiely v prístupe k nakladaniu s týmto druhom odpadu medzi členskými štátmi sú značné.

Zlepšenie odpadového hospodárstva by prinieslo pozitíva v oblasti ochrany životného prostredia a klímy, verejného zdravia a ekonomiky. V rámci snahy priblížiť EÚ k obehovému hospodárstvu predložila Európska komisia štyri legislatívne návrhy, ktoré by mali zaviesť nové ciele pri nakladaní s odpadom, a to v oblasti opätovného využitia odpadu, recyklácie a skládkovania.

Legislatívne návrhy tiež upravujú ustanovenia EÚ v súvislosti s predchádzaním vzniku odpadu a rozšírenie zodpovednosti výrobcov. Objasňujú tiež definície, povinnosti predkladania správ a metódy výpočtov jednotlivých cieľov.

(do)

Podpora z fondov EÚ

OLO po prvýkrát v histórii získalo nenávratný finančný príspevok na podporu zavedenia biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu v Bratislave

Mestskej spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu (OLO), a.s., Bratislava sa po prvýkrát v histórii podarilo získať nenávratný finančný príspevok vo výške 1 499 964,52 Eur na realizáciu projektu „Zber a zhodnotenie BRO mesta Bratislava – I. etapa.“ O udelení príspevku rozhodlo Ministerstvo životného prostredia SR, ako riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia.

OLO®

Odvoz a likvidácia odpadu a.s.

Projekt „Zber a zhodnotenie BRO mesta Bratislava – I. etapa“ predpokladá zabezpečenie zberných nádob/kontajnerov, zvozovej techniky a obslužných zariadení na zavedenie separovania, zberu a odvozu biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad pre lokality Bratislava II (Podunajské Biskupice, Ružinov, Vrakuňa) a Bratislava III (Rača, Vajnory).

Zber a zvoz biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad bude zabezpečený zberovými vozidlami vybavenými špeciálnou

umývačkou nádob. Zberné nádoby/kontajnery, budú rozmiestnené pri rodinných domoch v lokalitách Bratislava II a Bratislava III. V priestoroch zberného dvora budú využité nové hákové kontajnery. Predpokladá sa, že takýmto spôsobom sa z daných lokalít vyzbiera asi 2500 ton biologicky rozložiteľného odpadu. Tento biologicky rozložiteľný odpad bude odvážaný do kompostárne.

Hlavným cieľom projektu je zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu, opätovné použitie, recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov.

(rab)

Drevovláknité a konopné izolácie sú zárukou zdravého bývania

Kvalitné a úsporné drevodomy od M-HOUSE sú plne ekologické

Zjednodušene možno povedať, že o základnej kvalite drevodому rozhoduje nosná konštrukcia a zatepľovací systém. Hlavná nosná konštrukcia sa stará o to, aby bol dom stabilný a mal potrebnú nosnosť. O energetickej náročnosti drevodому, jeho nízkoenergetickosti, či pasívnosti, priedušnosti a kvalite bývania zasa rozhoduje v značnej miere zatepľovací systém. Popredný slovenský výrobca drevostavieb M-House, s.r.o., používa vo svojich konštrukciách iba prírodné certifikované materiály a to drevovláknito a konopnú izoláciu. Informovala o tom Ing. Petra Jakubová z firmy M-House.

„Použitím prírodných materiálov dosahujeme vyšší štandard, trvanlivosť konštrukcií, vysokú precíznosť a kvalitu realizácie, nízke prevádzkové náklady a dobrú vnútornú klímu. Vďaka difúzne otvorenej konštrukcii sú naše stavby vhodné aj pre alergikov a astmatikov. Takéto drevodomy

„dýchajú“ a v interiéri nevznikajú plesne. Nízkoenergetické a pasívne stavby s použitím drevovláknitých izolácií v zime dobre akumulujú teplo a v lete bránia prehriatiu budovy. M-House nepoužíva polystyrén ani minerálnu vlnu, ale drevovláknité izolácie Steico/TEPORE, konopné izolácie a v interiéri kombinuje plošné materiály s hlinenými prvkami, akými sú napríklad hlinené omietky. Takýto dom dokáže „dýchať“. M-House pri svojich stavbách dbá na každý detail a využíva výhradne difúzne otvorený systém omietok s pridaním karbónových vlákien. Tieto omietky sa vyznačujú vysokou pevnosťou a životnosťou. Firma vo svojich projektoch nepoužíva radiátorové vykurovanie, ale kvalitné podlahové vykurovanie v kombinácii s tepelnými čerpadlami. Rodinné domy sú zároveň vybavené aktívnym alebo pasívnym systémom chladenia v letných mesiacoch. Okrem iného je podlahové vykurovanie vhodné aj pre alergikov, pretože sa pri

tomto type vykurovania neviri prach. V súčasnosti sa taktiež vo veľkej miere inštalujú rekuperačné jednotky, ktoré zabezpečia čerstvý vzduch počas celého dňa.“ vysvetlila P. Jakubová.

Drevovláknité izolačné dosky

Na výrobu drevovláknitých dosiek sa používa výhradne ihličnaté drevo. Drevovláknité dosky sú vďaka svojim vlastnostiam výborným riešením zaistenia tepelnej stability a zvukovej ochrany novostavieb alebo akýchkoľvek rekonštruovaných stavieb. Skladby stavebných konštrukcií s použitím drevovláknitých dosiek sú zo stavebno-fyzikálneho hľadiska vysoko kvalitné a zaručujú minimalizáciu spotreby energií na vykurovanie objektu a taktiež zdravú vnútornú klímu. Sú teda viac než len plnohodnotnou náhradou bežne používaných izolačných materiálov ako minerálna vlna alebo polystyrén.

Výhody použitia tepelno-izolačných drevovláknitých dosiek:

- tepelná izolácia dokonale chráni pred chladom,
- tepelná akumulácia chráni pred prehrievaním vnútorného prostredia v letnom období,
- objemová hmotnosť chráni pred hlučnosťou,
- prepúšťa vodné pary,
- možnosť priameho omietania,
- napájanie pomocou pera a drážky – "dokonalý spoj",
- celoplošné prekrytie tepelných mostov,
- rýchla a ľahká montáž,
- osvedčená funkčnosť s dlhoročnou tradíciou na Slovensku (známe ako Hobra),
- úplná náhrada poistnej hydroizolácie pri realizácii na streche so sklonom viac ako 20°,
- požiarová odolnosť,
- tvarová stálosť, ani po mnohých rokoch v zabudovanom stave nepodliehajú degradáciám,
- certifikované v konštrukčnom stavebnom systéme cez TSUS.

Okrem fasádnych drevovláknitých izolačných dosiek sa používa aj drevovláknitá výplňová izolácia. Obe tieto izolačné dosky majú porovnateľné tepelno-izolačné vlastnosti, výplňová izolácia má však nižšiu objemovú hmotnosť a naopak vyššiu flexibilitu (ľahšie spracovanie a montáž medzi krokvy

a rámovú konštrukciu). Rovnakú funkciu ako výplňová izolácia môže plniť aj fúkaná izolácia – drevné vlákno. Táto izolácia je vyrábaná z čistých drevných vlákien, ktoré si zachovávajú vlastnosti prírodného dreva (stabilita, trvanlivosť a hlavne tepelnoizolačné vlastnosti). Vháňaním izolačného materiálu do konštrukcie pod tlakom vzniká dokonalé vyplnenie medzier a škár. Izolácia sa fúka do stien, stropov, podláh a striech. Drevovláknitá izolácia patrí medzi difúzne otvorené materiály a s prípadnou vlhkosťou sa vie bez problémov vysporiadať. Zároveň akumuluje teplo a zabraňuje prehrievaniu vnútorných priestorov v letných mesiacoch. Fúkaná drevovláknitá izolácia je vhodná na izolovanie novostavieb aj rekonštrukcií starších objektov.

Konopná izolácia

Konopné izolácie sa vyrábajú z konope siateho, ktoré je bez obsahu omamných látok. Tento materiál je difúzne otvorený a fle-

xibilný. Faktor difúzneho odporu konopnej izolácie je $\mu = 1$.

Pre porovnanie, polystyrénová izolácia má faktor difúzneho odporu $\mu = 20$ až 100. Konopnú izoláciu je možné vytvoriť v dvoch variáciách. Prvou je mäkká izolačná doska, ktorá je ľahko stlačiteľná. Táto vlastnosť zabezpečuje jednoduchšiu montáž a menšiu časovú náročnosť realizácie. Druhým variantom je izolačná doska s objemovou hmotnosťou cca 100 kg/m³ a je vhodná aj ako povrchový zatepľovací systém nielen v murovaných stavbách. Konopná izolácia sa používa ako tepelno-izolačný materiál do rámových konštrukcií drevodomov, ako medzikrokvová, podlahová izolácia, hlavná izolácia stropov, striech a obvodových stien. Medzi výhody patrí aj minimálne zaťaženie životného prostredia pri výrobe takejto izolácie.

Vlastnosti:

- Veľmi dobrá tepelná a zvuková izolácia, odolnosť voči vlhkosti
- Vďaka obsahu vlastných horkých látok je tento materiál odolný voči škodcom
- Jednoduchý a rýchly spôsob pestovania
- Zdravotne neškodné

M-House, s.r.o., sa špecializuje na difúzne otvorené konštrukcie určené pre ultranízkoenergetické a pasívne drevodomovy bez použitia igelitovej parozábrany, preto ich domy dýchajú. Zamestnanci firmy sú držiteľmi medzinárodného certifikátu Passive House Designer vydávaného na Slovensku pod hlavičkou IEPD.

(do)

Ďalšie informácie sú na:
www.mhouse.sk,
 email: info@mhouse.sk,
 tel.: 0918 885 777

ASEKOL rozšíril a skvalitnil zberovú infraštruktúru

V roku 2016 zozbierali o 1 000 000 kilogramov elektroodpadu viac

- Zber elektroodpadu na Slovensku napreduje. Organizácia zodpovednosti výrobcov ASEKOL SK vyzbierala v roku 2016 viac ako 5,7 tis. ton elektroodpadu a takmer 125 tisíc kilogramov prenosných batérií, čo bolo o tisíc ton elektroodpadu a takmer o 25 tisíc kilogramov prenosných batérií viac, ako v roku 2015. ASEKOL SK tak dokázal zabezpečiť zber a recykláciu elektroodpadu v celkovom objeme 56% z celkového množstva uvedeného na trh a s prehľadom splnil pre výrobcov limity zberu a recyklácie.

Podobne ako v minulom roku, najviac zbieraným elektroodpadom boli na Slovensku televízory, ktorých bolo takmer 1,5 tis. ton kilogramov, nasledovali chladničky a veľké domáce spotrebiče, teda sporáky a práčky, ktorých bolo spolu takmer 2,4 tis. ton.

„Významné zastúpenie medzi zbieraným elektroodpadom mali i drobné elektrozariadenia ako počítačové myši alebo mobilné telefóny, tých bolo vyzbieraných viac ako 860 tisíc kilogramov, čo je takmer o tretinu viac, ako v predchádzajúcom roku. Spolu so 450 tisíc kilogramami malých domácich spotrebičov, to znamená mixérov, fénov a podobne, sa v sumáre vyzbieralo viac ako 1,3 tis. ton v kategóriách, ktoré sú na zber najnáročnejšie“ uviedol Ronald Blaho, konateľ ASEKOL SK a dodal: „Zostávajúci 600 tisíc kilogramov elektroodpadu tvorili počítačové monitory, spotrebná elektronika a elektronáradie“.

Takmer 6 miliónov kg elektroodpadu a 125 tisíc kg batérií bolo teda vyzbieraných i prostredníctvom jedinečnej infraštruktúry, ktorá bola vo vybraných mestách v roku 2016 doplnená o 40 špeciálnych červeno-bielych kontajnerov umiestnených občanom na dosah a určených predovšetkým na zber malého elektrika.

Okrem červeno-bielych kontajnerov pozostáva zberová infraštruktúra zo 73 E-domčekov, čo sú špeciálne veľké kontajnery umiestnené na zberných dvoroch alebo pri predajniach elektrospotrebičov, kde môžu spotrebitelia odovzdať vyradené elektrospotrebiče, ďalej 10 kusov E-centier a takmer 800 kusov E-boxov, ktoré sú umiestnené v predajniach elektrospotrebičov a v obciach a slúžia i na zber použitých batérií, ale i z viac ako 1400 kusov kontajnerov umiestnených na školách.

Triedený zber elektroodpadu a batérií je naozaj dôležitý, pretože vďaka následnej recyklácii dokážeme usporiť významné množstvo surovín, ktoré by sa inak museli vyťažiť. V mnohých elektrozariadeniach sa tiež nachádzajú nebezpečné látky, ktoré pri neodbornej manipulácii

so zariadeniami môžu znečistiť životné prostredie.

Zber elektroodpadu je financovaný z príspevkov výrobcov, ktorí na trh uvádzajú elektrospotrebiče a elektrické zariadenia. Na výrobcov sa podľa zákona o odpadoch (79/2015 Z. z. o odpadoch) vzťahuje princíp rozšírenej zodpovednosti, to znamená, že výrobcovia elektrozariadení sú zodpovední za nakladanie s elektrospotrebičmi z ich produkcie i po skončení životného cyklu výrobku, teda vo fáze elektroodpadu. Výrobcovia elektrozariadení majú povinnosť zabezpečiť plnenie limitov zberu, zhodnotenia a recyklácie elektroodpadov.

(ASEKOL.SK)

ASEKOL SK

ASEKOL SK je neziskovo hospodáriaca organizácia, ktorá od roku 2010 zabezpečuje na Slovensku nakladanie s elektroodpadom, použitými batériami a akumulátormi. ASEKOL SK je najväčšia organizácia zodpovednosti výrobcov pre prenosné batérie a akumulátory na Slovensku. Kolektívna organizácia ASEKOL SK prostredníctvom, ktorej si výrobcovia elektrozariadení plnia svoju povinnosť postarať sa o výrobky i potom, čo sa z nich stal odpad.

Záujem je stále veľký

SIEA vyhlásila plánované termíny kôl Zelenej domácnostiam až do augusta

Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA) vypísala 6. kolo vydávania poukážok na podporu využitia obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v domácnostiach, v hodnote 2 milióny eur, na utorok 4. apríla 2017 o 15.00 hod. Toto kolo je určené pre zariadenia na výrobu tepla v mimobratisklavských regiónoch. O dva týždne neskôr 18. apríla 2017 bolo spustené 7. kolo pre zariadenia na výrobu elektriny pre tie isté oblasti s alokáciou 800 000 eur. Poukážky vydané v pripravovaných kolách budú mať platnosť tri mesiace. Doteraz bolo v piatich kolách podporených 5 000 zariadení, ku ktorým sú už preplatené poukážky za viac ako 11 miliónov eur. Na spracovanie čakajú ešte žiadosti o preplatenie v hodnote takmer 4,5 milióna eur.

V projekte Zelená domácnostiam SIEA plánuje v roku 2017 vydať poukážky na inštaláciu zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie v hodnote 15 miliónov EUR. Kolá budú vyhlasované s menšími časťkami pravidelne, vždy v utorok o 15.00 hodine. SIEA zverejnila plánovaný harmonogram ďalších desiatich kôl s indikatívnymi vyčlenenými časťkami do septembra 2017. Striedajú sa v ňom samostatné kolá pre zariadenia na výrobu tepla a elektriny: <http://zelenadomacnostiam.sk/sk/aktuality/v-zelenej-domacnostiam-siea-v-roku-2017-vyda-poukazky-v-hodnote-15-milionov-e/>

Riaditeľ najväčšieho slovenského výrobcu slnečných kolektorov THERMO|SOLAR

Žiar, s. r. o., Alfréd Gottas upozornil: „Tohtoročné kolá budú oproti minuloročným kratšie, lebo bude vydaných menej poukážok. To môže hlavne pri prvých z nich vyvolať väčší tlak pri registrácii. Predpokladané počty vydaných poukážok, ktoré vyplývajú z priemerných cien za doterajšie inštalácie,

sú v 6. kole plánované na 980 (teplo) a v 7. na 293 (elektrina). SIEA môže uzatvoriť nové kolá po tom, čo počet korektne ukončených žiadostí prekročí o 10 % vyčlenené financie na dané kolo. Ďalší záujemcovia tak prídu na rad v nasledujúcich kolách. Dobrou správou pre záujemcov o OZE je to, že teraz už nebudú musieť čakať tak dlho na nové kolo ako v roku 2016. Veď medzi 5. a 6. kolom uplynulo 5 mesiacov (teraz sa bude čakať niekoľko týždňov, s výnimkou bratislavského regiónu). Odporúčame záujemcom, nech sa obrátia na renomovaného dodávateľa zariadení na využívanie OZE a dajú si vypracovať ponuku na mieru. Musia mať k dispozícii dobrý počítač a kvalitné pripojenie na sieť, aby keď kolo začne o 15.00 hod., sa mohli hneď registrovať. Nech to ani neskúšajú bez predchádzajúceho kontaktu s vybraným zhotoviteľom, pretože ten nemusí mať voľné kapacity v čase, keď si naplánujú inštaláciu. Ušetria si čas a nervy a vyhnú sa riziku prepadnutia vydaných poukážok.“

THERMO|SOLAR Žiar zákazníkom radí, ako majú uspieť aj osobne. Na výber má spolu 11 registrovaných slnečných kolekto-

rov určených na ohrev teplej vody. Dokáže tak uspokojiť každého záujemcu o tento druh OZE a poradí aj pri výbere zhotoviteľov solárnych panelov na výrobu elektriny. V doterajších kolách patrili slnečné kolektory z produkcie THERMO|SOLARU medzi najčastejšie inštalované zariadenia zo všetkých. S využitím poukážky od SIEA môžu domácnosti ušetriť 30 až 50 % z ceny celého zariadenia. Na výber je celkovo viac ako 300 typov registrovaných slnečných kolektorov, laik nemá šancu sa v nich orientovať.

THERMO|SOLAR Žiar, s. r. o., víta skrátenie času na vypísanie kôl. Považuje to za pozitívne vo vzťahu ku konečnému zákazníkovi. Pomôže to aj inštalátorom a dodávateľom zariadení na využívanie OZE. „Doteraz, keď jednotlivé kolá trvali niekoľko mesiacov, sme mali viazané značné financie v zatiaľ nepreplatených poukážkach u odberateľov a v materiáli na sklade. Aj naši obchodní partneri platia s určitým oneskorením, čím sa predlžuje návratnosť investovaných prostriedkov a znižuje efektivita, lebo vlastne takto úverujeme svojich odberateľov. Častejšie kolá na poukážky by mohli od apríla zrýchliť obeh financií a zvýšiť efektivitu predaja. Taktiež by mali znížiť podiel prepadnutých poukážok, lebo zákazníci budú vedieť lepšie plánovať termín realizácie. Aj občania budú mať skôr šancu uspieť, ak nestihnú predchádzajúce kolo,“ konštatoval A. Gottas.

Zariadenia na využívanie OZE sú dlhodobou investíciou a majú slúžiť svojim zákazníkom desaťročia. Väčšinou si ich človek vyberá len raz za život. Preto by si mal každý zvážiť argumenty za a proti a až potom sa

rozhodnúť. Najčastejšími kritériami, ktoré rozhodujú v prospech výrobkov THERMO|SOLARU oproti konkurencii, je pomer cena a kvalita, životnosť, výkon, referencie, garancie, servis a poradenstvo. Zariadenie od THERMO|SOLARU usporí zákazníkom ročne až 250 eur na ohreve teplej vody v rodinnom dome pri 3 – 4 člennej domácnosti a to najmenej v priebehu najbližších 30 rokov, takže majú teplú vodu počas väčšiny roka prakticky zadarmo. Zariadenie z akciovej ponuky THERMO|SOLARU s 3 kolektormi TS 300 a 300-litrovým zásobníkom na teplú vodu si môžete zaobstarieť „na kľúč“ už za cca 4000 eur. Štát pritom preplatí 1750 eur, čo je maximálna možná výška podpory pre takéto zariadenie.

Pokiaľ domácnosť potrebuje menej teplej vody, THERMO|SOLAR jej navrhne vhodnú zostavu. Záruka na kolektory zo Žiaru je 12 rokov, pritom praxou potvrdená životnosť presahuje 30 rokov. V podstate jedinou údržbou je pravidelná výmena nemrznúcej zmesi cca raz za 8 rokov tam, kde je to potrebné. Tieto kolektory sú kompletne vyrobené na Slovensku z polotovarov a materiálov pochádzajúcich z Európy (predovšetkým zo Slovenska). Kúpou týchto kolektorov záujemca podporuje zamestnanosť na Slovensku.

(kuč)

**Viac informácií je na
www.thermosolar.sk,
alebo na tel.: +421-45-601 6080**

Svetový deň Zeme – 22. apríl

Už tradične si 22. apríla ľudia na všetkých kontinentoch pripomínajú Svetový deň Zeme. Jeho história siaha do roku 1970, keď vedci, hlavne ekológovia z USA, na snímkach Zeme z kozmu pozorovali poškodenie atmosféry. Poukázali na zraniteľnosť našej planéty a vtedy prvýkrát demonštračne varovali svetovú verejnosť pred ničivými dôsledkami civilizácie. Skutočne svetovým sa stal 22. apríl v roku 1990, keď začalo koordinácie pôsobiť Medzinárodné ústredie Svetového dňa Zeme so sídlom v Kalifornii – USA. V tom roku sa pri príležitosti Svetového dňa Zeme aktivizovalo viac ako 200 miliónov ľudí v 140 krajinách sveta, vrátane vtedajšej ČSFR. Počas Svetového dňa Zeme sa odvtedy na úrovni jednotlivých krajín angažujú vládne inštitúcie, samosprávy, vedecké organizácie, školy, mimovládne organizácie, média prostredníctvom širokej škály aktivít. Ich cieľom je poukázať na potrebu chrániť životné prostredie a razantnejšie začať riešiť globálne environmentálne problémy.

Deti a žiaci vyzbierali vyše 75 tisíc kg papiera

Deň Zeme opäť v znamení

EKOROKU s Nestlé

V Prievidzi vyvrcholil 14. ročník Ekoroku, tentoraz ako Život pod lupou

Pri príležitosti Svetového Dňa Zeme sa v piatok 21. 4. 2017 uskutočnila v Prievidzi v priestoroch Centra voľného času (CVČ) Spektrum záverečná prezentácia a vyhodnotenie celoročného projektu „EKOROK S NESTLÉ“. Projekt už 14. rok realizuje mesto Prievidza v spolupráci s CVČ Spektrum s finančnou podporou od spoločnosti Nestlé Slovensko, s.r.o. V školskom roku 2016/2017 mal projekt názov „Život pod lupou“. Zapojilo sa do neho cca 3000 detí zo 7 základných škôl (ZŠ) a 2 materských škôl (MŠ) z Prievidze. Informovala o tom organizátorka podujatia Mgr. Miriam Bencová, riaditeľka CVČ Spektrum v Prievidzi.

„Jednou z aktivít projektu bol zber papiera, do ktorého sa zapojilo 7 škôl a tie spolu vyzbierali 75 858 kg starého papiera,

čo je priemerne 26,35 kg na jedného žiaka. Ak rátame, že 1 tona zberového papiera nahradí celulózu vyrobenú až zo 17 stromov, potom deti zachránili 1289 stromov. Dlhodobým cieľom projektu je zvýšiť záujem detí i širokej verejnosti o problematiku životného prostredia, hlavne vo svojom okolí

a zapojiť čo najviac detí do rôznych environmentálnych aktivít. Prostredníctvom nich si deti budujú vzťah k prírode, k prostrediu, v ktorom žijú a rozširujú sa ich vedomosti o potrebe chrániť životné prostredie. Školy zapojené do projektu získali od Nestlé Slovensko podporu v celkovej výške 8000 eur,“ konštatovala M. Bencová.

Tento rok mal projekt tri časti. V prvej časti s názvom Zelený nápad realizovali 2 vybrané ZŠ a 1 MŠ na základe svojho projektu revitalizáciu a obnovu časti okolia alebo priestorov základnej a materskej školy. Všetky základné školy boli zapojené do druhej časti projektu s názvom Ekoinfo, v rámci ktorej realizovali rôzne aktivity zamerané na ochranu prírody a environmentálnu výchovu. Išlo napr. o krátkodobé pokusy

s pozorovaním prírodných javov, mikroorganizmov, buniek, častí rastlinného a živočíšneho tela, vychádzky spojené s pozorovaním drobných organizmov, bádateľské aktivity, čistenie okolia a prírody, zberové aktivity a iné. O uskutočnených aktivitách ZŠ pravidelne informovali na svojich internetových stránkach.

Tretia záverečná prezentačná časť „Deň zeme“ sa uskutočnila 21. 4. v priestoroch CVČ Spektrum Prievidza za účasti zástupcov siedmich základných škôl, dvoch materských škôl, mesta Prievidza a firmy Nestlé Slovensko s.r.o. Žiaci prezentovali v stánkoch svoje ekologické aktivity, projekty a diela, ktoré realizovali počas školského roku 2016/2017. Vytvorili ich za pomoci svojich učiteľov a koordinátorov. Pre návštevníkov si mladí dobrovoľníci CVČ pripravili tvorivú dielňu, v ktorej si deti z odpadového materiálu vyrobili zvonkohru a nacvičili netradičné pohybové aktivity. Animátori zo Súkromnej strednej odbornej školy (SSOŠ) Cats spríjemnili dopoludnie rôznymi súťažami o životnom prostredí. Prezентация bola doplnená tanečnými a speváckymi vystúpeniami detí.

Manažér pre korporátne záležitosti Nestlé Slovensko Róbert Kičina k EKOROKU povedal: „Nestlé považuje za prirodzené a dôležité, že sa na Slovensku, a osobitne v regióne, kde má výrobný závod, podieľa na spoločných projektoch s miestnou komunitou. Doterajších 14 ročníkov EKOROKU S NESTLÉ dokazuje, že ide o dlhodobý udržateľný a užitočný projekt. Výsledkom je nielen čistejšie mesto, ale hlavne angažovaná mladá generácia, ktorej nie je ľahostajné, v akom prostredí žije. To nie je ľahostajné ani našej firme. Zodpovednosť voči svojmu okoliu a životnému prostrediu sú základnými princípmi nášho podnikania. Na Ekoroku si veľmi ceníme, že nestagnuje, ale každý rok prináša niečo nové. Prínosom nie sú len tony vyzbieraných druhotných surovín, ale hlavne vybudovaný prístup k mestu a okoliu, v ktorom deti žijú. Radi budeme aj v budúcnosti podporovať aktivity takéhoto druhu, pretože sú zmysluplné a v prospech nás všetkých. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu pri výchove mladej generácie a formovaní jej postojov k životnému prostrediu.“

Primátorka mesta Prievidza Katarína Macháčková uviedla: „Ekorok sa za 14 rokov stal výstavnou galériou prístupu najmladších Prievidžanov k životnému prostrediu. Zároveň sa stal nezameniteľnou tradíciou, ktorá inšpiruje aj ďalšie mestá a obce na Slovensku, firmy i mladých ľudí, aby sa pridali k nášmu spoločnému úsiliu zachovať našu Zem v dobrom stave aj pre ďalšie generácie. Môžeme povedať, že bez 14 ročníkov Ekoroku by bolo naše mesto určite menej čisté a menej pekné. Ale oveľa dôležitejšie je, že tisíce našich detí by boli ochudobnené o pocity spolupatričnosti s úsilím o zdravšie životné prostredie, krajší a lepší svet.

Centrum voľného času
Spektrum
Prievidza

O spoločnosti Nestlé

Nestlé je najväčším výrobcom potravín a nápojov na svete. Podniká v 189 krajinách sveta, zamestnáva 328 000 zamestnancov. Poslaním Nestlé je zvyšovať kvalitu života a prispievať k zdravejšej budúcnosti. Nestlé ponúka široké portfólio výrobkov a služieb pre ľudí ako aj pre ich domáчих miláčikov. Ide o viac ako 2000 značiek, od globálnych ikon, akými sú Nescafé alebo Nespresso, až po miestne značky. Základom podnikania Nestlé je stratégia rozvoja výživy, zdravia a vyváženého životného štýlu. Spoločnosť bola založená pred 150 rokmi vo švajčiarskom Vevey, kde dodnes sídli. V Česku Nestlé vyrába vo svojich závodoch ZORA Olomouc a SFINX Holešov cukrovinky pod značkami Orion, Kofila, Margot, BonPari, JOJO a ďalšie. Na Slovensku vyrába v závode Carpathia Prievidza široký sortiment kulinárskych výrobkov pod značkami Maggi a Carpathia. Viac na www.nestle.sk.

Deti už priniesli do zberu vyše 200 kg prenosných batérií

Materská škola na Röntgenovej 16 v Bratislave kladie dôraz aj na enviromentálnu výchovu

-Už niekoľko rokov sme zapojení do projektu OLOMPIÁDA, ktorý sa nedávno premenoval na OLOMÁNIU. Pre deti bratislavských škôl, materských škôl i špeciálnych škôl ho počas školského roka organizuje spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu, a.s. (OLO). V rámci OLOMÁNIE sa deti z tejto materskej školy zapájajú do zberu papiera, plastov, ale zúčastňujeme sa aj na jednotlivých podujatiach organizovaných v rámci projektu," povedala nám Sylvia Jánošíková, zástupkyňa riaditeľky Materskej školy Röntgenova 16 v bratislavskej Petržalke. Dodala tiež, že vzťah tej najmladšej generácie k ži-

votnému prostrediu, k prírode sa snažia budovať aj formou ďalších aktivít. Pri príležitosti Svetového Dňa Zeme napríklad deti robili z PET fliaš rôzne kvetinky a iné predmety, z papierových dutiniek z toaletného papiera zasa rakety a pod. Pri hre či vytváraní jednoduchých hračiek tak deti najlepšie pochopia, že to, čo by skončilo v odpade, sa dá využiť aj na iný účel. Vzťah chlapcov a dievčat k prírode, k zvieratám upevňujú aj vďaka spolupráci so spoločnosťou Envirokone, s.r.o. Jej zástupcovia prichádzajú k škôlkárom s rôznymi zvieratkami, ktoré si detičky môžu pohľadiť, pohrať sa s nimi

a popritom sa dozvedia aj veľa nových informácií o ich živote.

Ekoprogramy s Daphné

Vedenie materskej škôlky v tomto školskom roku uvítalo aj ponuku mimovládnej organizácie Daphné, ktorá má s environmentálnou výchovou tej najmladšej generácie dlhoročné skúsenosti. Jej predstavitelia ponúkli materskej škole dva programy zamerané na zvyšovanie environmentálneho vedomia a formovanie správnych postojov k problematike odpadov. Oba programy

sú založené na podivuhodnom príbehu o Šmudlovi a nevyhnutnosti triediť odpad, lebo ide o cennú druhotnú surovinu. V rámci prvého programu členovia Daphné detičkám vyrozprávali príbeh o dedinke Dubinkovce, z ktorej sa postupne kvôli ľuďom stali Smrdíkovce a ako jej obyvatelia postupne aj so Šmudlom prišli na to, čo každý z nás môže urobiť pre to, aby sme chránili prírodu a prostredie, v ktorom žijeme. V rámci programu sa aj zahrali s deťmi na les, zábavnou, hravou formou sa učili separovať papier, dozvedeli sa, čo patrí napríklad do kontajnerov na plasty, sklo a podobne.

„Druhá edukačná aktivita sa v jednotlivých triedach materskej školy rozbehla až v marci a zahŕňala nielen ďalší príbeh o Šmudlovi, hry, triedenie, športovanie, ale aj pilotný projekt zameraný na triedenie malých prenosných batérií a akumulátorov,“ povedala S. Jánošíková. Ide zväčša o tzv. tuškové batérie, ktoré sa nachádzajú okrem iného aj v pohyblivých hračkách, v budíkoch, či v rôznych domácich malých prístrojoch. Vzhľadom na skutočnosť, že ich recykláciou sa opäť šetria prírodné zdroje často už vzácných prírodných surovín, má triedenie a zhodnocovanie použitých batérií veľký význam.

Baterky do koša nepatria

Deti dostali špeciálne škatuľky, v ktorých môžu batérie priniesť do materskej školy, kde

ich dávajú zasa do špeciálnych valcových nádob. „Keď sa naplnia, spoločnosť SEWA/ERP,a.s., ich odvezie a dá na zhodnotenie. (SEWA/ERP je organizácia zodpovednosti výrobcov, ktorá pre svojich členov z radov dovozcov a výrobcov zabezpečuje aj zber a recykláciu odpadovej komodity prenosné batérie a akumulátory.) „Doposiaľ sme vyzbierali už vyše 200 kg malých prenosných batérií. Za odmenu každá materská škola dostane kúzelnicke predstavenie, na ktoré s deťmi pôjdeme v júní,“ povedala S. Jánošíková

a dodala: „Deti do zberu prenosných batérií zapojili nielen rodičov, ale celé rodiny a ich známych. Navzájom porovnávajú, kto koľko priniesol a pozorne sledujú, ako vo valcových nádobách batérií pribúda. Ich záujem jednoznačne presvedča, že takáto forma zberu je pre zvyšovanie ich environmentálneho vedomia oveľa účinnejšia, ako keby sa dozvedeli, že batérie treba nosiť do príslušných predajní, kde je tiež zabezpečený spätný odber.“

(rab)

Filmový festival OLOMÁNIE

„Neberme túto planétu ako samozrejmosť...“

Celoročný program OLOMÁNIE (predtým OLOmpiády), ktorý pre deti bratislavských škôl organizuje spoločnosť Odvoz a likvidácia komunálneho odpadu, a.s., (OLO) v Bratislave, zahŕňa veľa aktivít.

K nim patrí aj filmový festival. Jeho v poradí už 5. ročník sa začal 21.marca v City hotel Bratislava. Piaty ročník filmového festivalu OLOMÁNIE slávnostne otvorili primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal, generálny riaditeľ OLO Branislav Cimerman, riaditeľ NATUR-PACK Michal Sebiň, prezident APOH Peter Krasnec a členka projektu OLOMÁNIA Adela Banášová.

Každý rok sa zúčastní na trojdňovom filmovom festivale viac ako 1200 detí a žiakov základných, materských a špeciálnych škôl. Prvé štyri roky sa výber filmov a diskusií predovšetkým krútil okolo troch farieb triedenia odpadu a jeho recyklácie. Tento rok sa organizátori podujatia pri zostavovaní programu inšpirovali slovami Leonarda di Capria: „Neberme túto planétu ako samozrejmosť...“ Preto vybrali filmy, ktoré poukazujú na to, ako málo obyvatelia niektorých krajín potrebujú k životu v protiklade k tým krajinám, v ktorých konzum presahuje zdravý rozum. Na podujatie prijal pozvanie aj slovenský dokumentarista Pavol Barabáš. Vo svojich filmoch zachytáva predovšetkým myšlienku „neprodukcie“ odpadu. A tak detských účastníkov festivalu sprevádzal po krajinách, ktoré sú tak zaostalé, že prebytok buď nepoznajú, alebo sú tak duševne vyspelé, že si uvedomujú dôsledky ľahostajnosti niektorých národov a snažia sa im predísť. Druhým hosťom festivalu bol dokumentarista podmorského sveta Jaroslav Blaško, ktorý predstavil filmy z edície Požičaná planéta. Každý jeho film začína myšlienkou, že planétu, na ktorej žijeme, máme len požičanú. Preto by sme ju mali vrátiť nasledujúcim generáciám v dobrom stave. Novinkou bol aj film z produkcie National Geographic o klimatických zmenách a nevyhnutnosti čo najskôr hľadať riešenia, ako im predísť.

Rámec programu filmového festivalu OLOMÁNIE už tradične dotvárali rozprávania príbehov hostí, interaktívne besedy, počas ktorých sa deti dozvedeli veľa nových informácií o tom, aký význam má triedenie odpadu a jeho využívanie ako cennej druhotnej suroviny. Najmenších účastníkov podujatia tiež potešilo divadlo Žužu, ktoré pripravilo špeciálne EKO predstavenie.

(rab / do)

Tých najmenších najviac lákalo smetiarske auto

OLO propaguje význam triedenia odpadu pri rôznych príležitostiach

Mestská spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) a.s. sa aj tento rok zúčastnila na Dňoch otvorených dverí samosprávy pod názvom Bratislavské mestské dni 2017. V sobotu 22.4.2017 pripravila na Primaciálnom námestí v Bratislave pre všetkých návštevníkov i okoloidúcich zaujímavý program.

V rámci neho sa hovorilo o správnom triedení odpadu. Návštevníci si mohli odnieť propagačné materiály, z ktorých sa dozvedeli informácie o činnosti spoločnosti OLO, o tom ako správne triediť odpad a čo sa s roztriedeným odpadom deje ďalej. Nielen pre najmenších boli pripravené tvorivé dielne, v ktorých si deti mohli

premeniť odpad na darček. Nechýbala ani možnosť sadnúť si do naozajstného smetiarskeho auta, čo si nenechal ujsť žiadny chlapec a tak nečudo, že sa pred ním tvorili dlhé rady malých nedočkavcov. Súčasťou programy boli aj ďalšie atrakcie – smetiarska fotobúdka, maľovanie na tvár a odvážlivci si mohli vybicyklovať vlastnú cukrovú vatu. Program oživil aj cirkusové vystúpenia a workshopy zdarma a skupina Rytmika prostredníctvom bubnovej šou nielen na odpade dokázala, že prázdne zberné nádoby/kontajnery, ale i ďalší odpad, sa dajú využiť netradične.

(do/rab)

21.

storočie

magazín pre priemyselnú ekológiu

PREDPLATNÉ - 15,80 EUR vrátane DPH na jeden rok.

PREDPLATNÉ

15,80 EUR vrátane DPH na jeden rok.

Objednať si ho možno poštou, e-mailom i telefonicky, alebo zaslaním tohto vyplneného ústrižku

Meno / organizácia: Adresa:

IČO: DIČ:

www.21storie.sk

Spoločnosť SLOVMAS, a. s., ako autorizovaná organizácia zodpovednosti výrobcov pre: obaly, neobalové výrobky, batérie a akumulátory, elektrozariadenia, pneumatiky týmto informuje právnické osoby a fyzické osoby – občanov o nakladaní s odpadom z vyhradených výrobkov (vyhradený prúd odpadu):

- Do skupiny vyhradených výrobkov patria elektrozariadenia, batérie a akumulátory, obaly, neobalové výrobky, vozidlá a pneumatiky.
- Na vyhradené výrobky sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, tzn., že výrobca takéhoto výrobku je povinný plniť súbor povinností pre vyhradený výrobok uvedený na trh SR. Tým je zabezpečené, že o vyhradený výrobok, resp. vyhradený prúd odpadu bude postarané vo všetkých fázach jeho životného cyklu.
- Financovanie triedeného zberu vyhradeného prúdu odpadu, vrátane triedeného zberu zložiek komunálneho odpadu patriačich do vyhradeného prúdu, znášajú výrobcovia v rámci systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov. V prípade nedôsledného triedenia oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, náklady na triedený zber vyhradeného prúdu odpadu znáša obec.
- Zakazuje sa do voľnej prírody ukladať akýkoľvek odpad. Batérie a akumulátory, elektrozariadenia a odpadové pneumatiky sa nesmú vyhadzovať do komunálneho odpadu.
- Konečný používateľ môže odovzdať elektrozariadenia, batérie a akumulátory na miestach spätného zberu a odpadové pneumatiky u distribútorov pneumatík. Nakladanie s odpadom z obalov a neobalových výrobkov je určené vo všeobecne záväznom nariadení obce.

Viac informácií o spôsoboch nakladania s vyhradeným prúdom odpadu nájdete na webovom sídle www.slovmas.sk

SLOVENSKÝ
VODOHOSPODÁRSKY
PODNIK, š. p.